

SPIRÓ GYÖRGY

HONDERÚ

(komédia)

1997

SZEREPLŐK:

**ANNAMARI
FRÍDHOF
PUKÁNSZKY
ZOLTÁNFFY
VANCSURA**

TÖRTÉNIK: 1997-ben, Budapesten

SZÍNHELY: egy századfordulón épült budapesti belvárosi bérház leválasztott lakásának nagyszobája. A középtől kissé balra hátul az előszobába vezető ajtó. Az előszobából a nyitott ajtón át látható a fal egy része. A baloldali falnál elől pianínó, előtte zongoraszék. Az ajtótól jobbra hátul három szegmensből álló régi típusú ablak, mögötte halvány derengés, a függöny fehér vászonból készült, áttetsző, de nem átlátszó, rajta finom, ízléses virágminta. Az ablaküveg mögött hiányos vakolatú tűzfal. Az ablaktól jobbra hátul régi dívány, rajta takaró, díszpárna. A díványtól jobbra a sarokban fésülködőasztalka háromszárnyú tükörrel, előtte puff. Jobbra elől két régi, vedlett bőrfotel, előtte dohányzóasztal. A padlón szőnyeg. A mennyezetről sok karú csillár lóg le, valamennyi karban gyertya ég. A pianínó tetején petróleumlámpa, világít. Mellette, szintén a pianínó tetején zsebrádió és telefon. Körben a falaknál végig régi könyvespolcok a mennyezetig, tele könyvekkel. A pianínó mögött a balsarokban cserépkályha, előtte kovácsoltvas kályhaelőke, benne piszkavas.

I. felvonás

1. jelenet

(ANNAMARI, 82 éves hölgy, a fésülködőasztalka előtt ül a puffon és a sminkjét tökéletesíti gondosan. Elegáns, sötét, csipkével díszített ruhában van, nyakában sál. Lábán magas sarkú cipő.)

(Csöngetés)

- ANNAMARI Megyek már, megyek, repülök!
- (ANNAMARI feláll, kisiet, az ajtót nyitva hagyja. Ajtónyitás hangja.)*
- VANCSURA hangja Csókolom. Özvegy dr. Belogorodszky Aurélné?
- ANNAMARI Belohorodszky, „h”-ával! Mint a kocsik hátulján a H betű...
- VANCSURA hangja Remek. Annyira örülök, hogy megismerhetem a nénit! Én most itten benyomulok...
- ANNAMARI De kérem!...
- VANCSURA hangja Nem kell megijedni, kezicsókolom... Az igazolványom... ez vagyok én...
- (VANCSURA megjelenik a szobaajtóban. Harminc év körüli fiatal-ember, öltönyben van, nyakkendőben, kezében aktatáska és igazolvány. ANNAMARI belöhol utána)*
- ANNAMARI Maga kicsoda, mit akar?! Hívom a rendőrséget! Sikítok!
- VANCSURA Hát a végrehajtó, kezicsókolom. Tessék megnézni, ez itten én vagyok, ugye. Tessék nyugodtan leülni, nem lesz semmi baj... Milyen szépen fel van öltözve a néni! Ez jó, mert van, ahol pizsamában, hálóingben...
- ANNAMARI Hogyan végrehajtó?
- VANCSURA A néni megkapta a fizetési meghagyást, alá is tetszett írni, hogy át tetszett venni... és nem tetszett fellebbezni... kétfelé tetszik adósnak lenni, gáz meg villany, és nekünk ugye akkor ki kell jönni, itt a végzés, és mi reggel hattól este tízig a törvények szerint bármikor. Tessék nyugodtan létezni... egy kicsikét foglalok itten, aztán máris megyek...
- ANNAMARI Uram, ma nekem nem alkalmas!
- VANCSURA Hát nagyon sajnálom, de én nem tudok csak úgy máskor...
- ANNAMARI Én minden hivatalos levelet kidobok. Olvasatlanul visszaadom a postásnak, dobja ki a szemébe.
- VANCSURA Igen? Hát ez hiba. Akkor ki írja alá?

ANNAMARI Én mindet aláírom, de fel se bontom, a postás odalent kidobja.

VANCSURA Jó, hát én erről nem tehetek. Most itt ugye már jogállam van, tetszik tudni, adós fizess. - Tessék leülni, főzni, akármi, például van, ahol kávéval kínálják az embert, azt ugye el szoktam fogadni, mert mért bántsam meg őket a micsodájukban... Én fél óra alatt felbecsülöm, akkor szépen alá tetszik írni, azt úgy hívják, hogy jegyzőkönyv, és én már itt se vagyok.

ANNAMARI Nem érti, hogy ma a legkevésbé sem alkalmas?

VANCSURA *(Kinyitja a táskát, kotorászik)* Özvegy micsodáné, özvegy dr. Belohorodszky Aurélné, itt van a két végrehajtási lap, ugye, az összes tartozás meg az eljárási díj, ebben benne van a bíróság, meg a végrehajtás költsége, meg a kamatok, tessék, 44 ezer 536 frongász. *(leteszi a papírt az asztalra)* Ha ezt most ki tetszik egyenlíteni készpénzben, én már itt se vagyok, kezicsókolom.

ANNAMARI Foglaljon le, amit akar, de jöjjön máskor! Jöhet holnap reggel hatkor is akár!

VANCSURA Az egy módszer, kezicsókolom, ugye, hogy az adós az ingóságait elrejtí, de az már büntetendő.

ANNAMARI Holnap reggel viheti az összes bútoromat, ha akarja!

VANCSURA Elvinni, így a két kezemmel? Még sose tetszett végrehajtva lenni?! Én felbecsülöm, ami van, és felveszem a jegyzőkönyvet, amit alá tetszik írni, és akkor én elmegyek, és minden itt marad. Majd valamikor jönnek a szállítók, és elviszik a Margit körút 16-ba, ahol van egy árverési csarnok. És mondok egy jó hírt: addig a néni továbbra is úgy használhatja, mintha a sajátja lenne. Világos vagyok? Szóval használni lehet, csak elvinni nem és főleg eladni nem, mert az már zártörésnek számít és az bűncselekmény, tetszik érteni?

ANNAMARI Akkor végezzen gyorsan.

VANCSURA Ez itt nekem a negyedik ügyem ma, és még van legalább tizenöt, de nekem itten ugye föl kell becsülnöm. Azért az egy munkavégzés, tessék nekem elhinni.

ANNAMARI De miért éppen ma!

VANCSURA Azt én döntöm el, szabadon, mint önálló bírósági végrehajtó, hogy kinél mikor. Ne tessék nekem mondani, hogy nem tetszett erre számítani. Csak feltűnt a néninek, hogy levonnak a nyugdíjából?!

ANNAMARI Nem vettem észre.

VANCSURA A legalacsonyabb öregségi nyugdíj mentes, afölött letiltanak, ugye, egy adósságnál 33%-ig, aztán többnél 50%-ig... És itt több van, az Elmű is, tessék nézni, meg a Díjbeszedő Rt.

ANNAMARI Nekem özvegyi nyugdíjam van... Annyit kapok, mint régen.

VANCSURA Akkor a néninek a legalacsonyabb öregségi alatt van, vagyis most az 13 ezer... Hát van ilyen... Attól még nekem foglalnom kell. A nyugdíjasok mind melóznak feketén, az ilyen özvegy doktornék

például jósolni szoktak, ha még eddig nem tetszett, hát tudom ajánlani. Na akkor most tessék nyugodtan létezni, mintha itt se lennék, az idő pénz, tetszik tudni. És az nem jó, ha az adós akadályozza a foglaló munkáját. Annak ugye következményei vannak, jogi meg minden. Ugye ha fizetni tetszett volna, ez az egész nincs. Dehát. Viszont még meg lehet gondolni, ha megvan ez a mennyi, ez a 44 ezer, akkor én adok egy nyugtát és kalap. És ha kételkedni tetszik, hogy én, az én vagyok, akkor be tetszik telefonálni, hogy így meg így néz ki, és akkor ők bent megmondják, hogy az bizony tényleg én vagyok. Telefon van? Vagy ki lett kapcsolva?

ANNAMARI

Azt fizetem, az nincs kikapcsolva.

VANCSURA

Mert van nálam ilyen mobil, bunkofón! *(nevet)* És azon is lehet hívást eszközölni. Az adós költségére, persze. Végrehajtási kifogást is lehet ellenem tenni, azt majdnem mindig szoktak, csakhát hiába, én törvényesen működök.

ANNAMARI

Meddig tart egy ilyen becslés?

VANCSURA

Attól függ, ugye, csókolom. *(körülnéz)* Nade ezekből ki fog jönni. Ez a gyakorlattól van, tetszik érteni. Majd megnézem például azt a pianínót, az már önmagában valamennyi... Ez a csillár, ez is lehet mennyi, három-négyezer... Ebben mi van, gyertyák? Hogyhogy gyertyák?

ANNAMARI

Valamivel muszáj világítanom.

VANCSURA

Nade gyertyával, a húszadik század végén!? És az ott micsoda, petróleumlámpa?

ANNAMARI

Az.

VANCSURA

Nade minek, kezicsókolom!?

ANNAMARI

Mert kikapcsolták a villanyt...

VANCSURA

Dehát attól még! Kezicsókolom! Hát olyat nem tetszett hallani, hogy lopni az áramot?!

ANNAMARI

Hallottam.

VANCSURA

Hát akkor?!

ANNAMARI

Amikor kikapcsolták, felajánlották, hogy ők maguk feketén rögtön visszakötik... miután leplombálták az órát... a gázosok szintén...

VANCSURA

Hát akkor?! Mért, túl sokat kértek?

ANNAMARI

Nem kértek túl sokat... De én nem.

VANCSURA

Nadehát kezicsókolom, jobb így, hogy gyertyával kell vacakolni?

ANNAMARI

Jobb. Azt nem tudják kikapcsolni.

VANCSURA

De viszont le lehet foglalni, a csillárral együtt.

(Csönd)

VANCSURA

Jó, hát nem az én dolgom... De akkor se mosógép, se fridzsider!...

ANNAMARI Mosógémem sose volt, a fridzsidert elajándékoztam.

VANCSURA És a tévé?!

ANNAMARI Nincsen tévém. Nem jó az, kedvesem, ha mindene megvan az embernek. Akkor nem tartja össze semmi. Valahányszor jó sorom volt, csak örjögtem unalmamban és megőriztettem magam körül mindenkit.

VANCSURA Na ne tessék itt nekem. Minden nyugdíjas a tévét bámulja egész nap. El van az dugva.

ANNAMARI Nem hiszem, hogy a maga felhatalmazása gyanúsítgatásra is szólna, uram.

VANCSURA Mi?

ANNAMARI Gyorsan becsülje föl, és hordja el magát.

VANCSURA Én udvariasan, kezicsókolom, úgyhogy én erre nem szolgáltam rá. *(kotorászik a táskájában, elővesz valami papírt)* Itt az van, hogy bankszámla vagy takarékbetétkönyv nem lett megállapítva.

ANNAMARI Nem lett megállapítva...

VANCSURA De ugye nekünk jogunk van, hogy a matracba meg akárhova rejtett készpénzt is lefoglaljuk, a tartozás fejében. *(kis csönd)* A végrehajtó jogosult. Viszont a személyi motozás tilos. Tetszik engem érteni? *(kis csönd, VANCSURA sóhajt)* Nem tetszik valami nagyon értelmes néni lenni... Egy özvegy doktorné!... Kárpótlási jegy is jó...

ANNAMARI Nincs. Kárpótlás!... Undorító!

VANCSURA Néni kérem, én elkezdem itt a bútorokkal, addig a néni kimegy... Harisnyába könnyen be lehet dugni, és én nem veszem észre, mert én piszmogok itten... Sose fogom megtudni, mennyi készpénz lett eltitkolva... Tetszik engem érteni? *(Csönd)* Mi emberségesen szoktunk, én meg aztán pláne, hát hogy magyarázzam meg jobban!!

ANNAMARI Maga ne kiabáljon, ez az én lakásom! Végezze a dolgát és aztán takarodjék!

VANCSURA Na jó, hát ilyen hangon is lehet, én azt hittem, a néni egy nem hülye néni, egy özvegy doktorné, de tudok én másképp is, aztán lehet fellebbezgetni évekig! Annak nincs halasztó hatálya! Tetszik tudni, mi az?!

ANNAMARI Én a maguk bükkfanyelvét jobban ismerem, mint maga. Végezze már a dolgát, mire vár?!

VANCSURA Tessék nézni... egy szék marad, egy asztal marad... egy huszonötös égő marad... Ezért is hiba, hogy nem tetszik lopni az áramot... Marad véletlenül két szék, például, véletlenül... És lehet mondani, hogy a foglalás után tetszett venni... Ha nagyon tetszik ragaszkodni mondjuk a pianínóhoz, mert azon tetszett a néninek klimpírozni kislánykorában, akkor én mondjuk észre se veszem, hogy van ott egy pianínó...

ANNAMARI Foglalja le szépen a pianínót, oda is láncolhatja a kályhához.

VANCSURA Jó, hát ha a néni ilyen... *(ANNAMARI nevet)* Most mit tetszik vihogni?! Ahol én megjelenek, ott nem vihognak, ott siránkoznak, ott könyörögnek!

ANNAMARI Nahát, én ezt el fogom mesélni! *(nevet)*

VANCSURA Följelenteni, azt lehet. Csak ne nagyon tessék reménykedni.

ANNAMARI Följelenteni, én, magát? Jóember, hova gondol! - Na mit szólna egy jó erős kávéhoz?

VANCSURA Kérem? - Jó, hát lehet... Csak ne tessék azt képzelni, hogy valami mérget tetszik beletenni...

ANNAMARI *(hahotázik)* Mérget! Huhú! *(leül az egyik fotelba, keresztbe teszi a lábát, nevet)* Ha megengedi, édes fiam...
(VANCSURA zavartan nézi, csönd)

ANNAMARI Ez egy jó nap...
(Csönd)

VANCSURA Tessék idefigyelni... Tessék előszedni a tévét, és akkor még valamit foglalok, és ennyi volt. Na?

ANNAMARI Aha.

VANCSURA Na. *(csönd)* Nekem jó a modorom, jobb is a hatásfokom. Küldhetek olyan palit, aki olcsón átköti a villanyt, és a plombának kutya baja se lesz. És akkor a néni előszedheti a tévét a pincéből, és tetszik bámulni, amíg el nem viszik. És majd vehet a néni használtan egy másikat.

ANNAMARI Édes gyermekem, nekem nincs tévém. Régen persze volt, némelyik férjem nézte, de amióta véglegesen özvegy vagyok, nincs. Elajándékoztam. Színes volt, nagyképernyős, távirányítós... És akkor még volt áramom... *(rágyújt)* Gyermekem, maga nem dohányzik?

VANCSURA De. *(zavartan áll)*

ANNAMARI Ha nem kér kávé, van whisky, konyak... a legjobb márkák... Vagy azt is le lehet foglalni? Majd maga előtt bontom fel az üveget, hogy lássa, nem töltök bele semmit, jó, kicsi fiam?

VANCSURA Nem, én... Munkaidőben, ugye... Úgyhogy nem...
(Csöngetnek. ANNAMARI felpattan, kisiet. VANCSURA zavartan áll. Kint ajtónyitás hangja.)

ANNAMARI hangja Ja, csak maga az...

HANG Kezicsókolom... Köszönöm... Csókolom!
(ANNAMARI bejön, kezében egy levél)

ANNAMARI A postás. *(megnézi a borítékot)* Írt az unokám! Boldog nap! Én ugyan megírtam neki, hogy írjon angolul vagy franciául, de ő inkább kínlódik a magyarral, pedig magyarul sose tanult írni... Én is

írok neki angolul, franciául, hogy gyakoroljam, de általában nem küldöm el neki, minek terheljem egy vénlány sirámaival?... Honnan a csudából írt most? Kanadából? Hogy kerül ő Kanadába? *(leül a zongoraszékre, kezdi felbontani a levelet)* A legutóbb Venezuelából írt... Hogyhogy most Kanadából?! Azok odaát mind lököttek, a gyökereiket keresik, a boldogtalanok... - Nézze, ezt a kistrádiót is tőle kaptam, elemes, de világvevő... kilenc éve, és remekül szól most is!

VANCSURA *(odanéz a pianínón levő kistrádióra)* Háromszáz forint. - Ha a néni fölemelné végre a fenekét, akkor én most felbecsülném a zongoraszéket, nekem drága az időm.

(ANNAMARI feláll, a levelet felbontatlanul a pianínóra teszi)

VANCSURA Nyikorog, a lakkozása lepattogzott, az illesztések lötyögnek... százötven forint, és akkor jólelkű voltam...

ANNAMARI Nagylelkű, kisfiam. Azt úgy mondják magyarul.

VANCSURA Van énnekem szakvizsgám. *(valamit följegyez, majd a könyvespolchoz lép)* Ezek itten micsodák?

ANNAMARI Könyvek, kisfiam.

VANCSURA De milyen könyvek?

ANNAMARI Azok ott latin nyelvűek, a görögök kissé jobbra találhatók...

VANCSURA Na ezek nem érnek semmit.

ANNAMARI Nem?

VANCSURA Ki vesz ma könyvet? A könyvtáraknak nincs rá pénzük, és raktározni se bírnak. Tessék nézni, ez az összes könyv itten lehet úgy néhány mázsa... be tudom számítani hulladék-papír áron, ha tetszik akarni... *(valamit följegyez, tovább lép)*

ANNAMARI Csak nem akarja lefoglalni a könyveimet?!

VANCSURA Azok is érnek valamennyit, talán két-három ezer forintot is, ennyi könyv...

ANNAMARI Foglaljon le mást, csak a könyveket ne!

VANCSURA Na szóval most rátapintottunk valami lényegre, ugye. Én igazán a legjobb akarattal, emberségesen, és akkor a néni azon a hangon! Hát mi a fenét foglaljak le én itt? Ez a két fotel... *(próbálgatja a foteleket)* A rugók kiállnak, a huzat kidörzsölve, lyukhiányos, ugye, és a lábak lötyögnek, a karfa lötyög, minden lötyög... Darabját beszámítom 600 forintra, és akkor még állati jólelkű voltam... Ez az asztal, ez 100 forint, csókolom... Hát így nehezen lesz ki a negyvennégy ezer, úgyhogy sajnos a könyveket is be muszáj számítani.

ANNAMARI Francia, német, olasz, angol első kiadások, némelyik tizenhetedik-tizennyolcadik századi! Több milliót ér ez a könyvtár!

VANCSURA A Lajtán túl, kezicsókolom, de nem itt. Tetszett volna odaszületni a néninek. A gyűjtők rég disszidáltak vagy átálltak minden másra, csókolom, a könyvnél még az alpakka is jobb. Ha több milliót érnek ezek itten, akkor mért nem tetszett eladni kettőt-hármat, és törleszteni az adósságot? Na? Ez egy kérdés a nénihez.

ANNAMARI Vigye a pianínót, akármit, csak a könyveket ne!

VANCSURA Hát nem tetszik a buta fejének felfogni a néninek? Itt marad, amíg árverésre kerül a sor, hát nem mondtam már? Mondtam!...

ANNAMARI Nézze meg a díványt, még az első férjem csináltatta! Mahagóni!

VANCSURA Én szívesen megnézem azt a díványt, de ugye a néninek másik fekhelye nincsen... és akkor énnekem hivatalosan ezt a díványt nem kell megnézni, mert egy ágy, az a törvény szerint marad. Tetszik engem érteni?

ANNAMARI Én lemondok róla. Egy ilyet ma százezerért se lehet kapni!

VANCSURA Azt nem a néni mondja meg, mert a néni nem egy szakértő. És lemondani nem lehet a fekhelyről, ha csak az az egy van belőle, mert a törvény emberséges, tetszik érteni? De az ezüst étkészletek meg ilyenek, azok becslésre kerülnek. Csak ólomkristály vázával ne tessék jönni, mert az ki van menve a divatból.

ANNAMARI Ki van menve?

VANCSURA Mondom, hogy ki van menve.

ANNAMARI *(nevet)* Ki van menve!

VANCSURA Nem tetszik felfogni? Ki van menve!

ANNAMARI Értem én, ki van menve! *(nevet)*
(Kis csönd. VANCSURA a falakat tanulmányozza.)

ANNAMARI Maga a falakat is felméri?

VANCSURA Neeem, kezicsókolom, csak szokták, hogy a képeket leveszik, eldugják, ugye, főleg az ilyen özvegy doktornék, de a helye az ott marad, azt a szem látja...
(Csöngetnek)

ANNAMARI Én most ki vagyok menve... *(kimegy)*

2. jelenet

(Ajtónyitás hangja. VANCSURA a falakat tanulmányozza.)

ANNAMARI hangja Na végre! A többiek?

FRÍDHOF hangja Azt hittük, már itt vannak...

ZOLTÁNFFY hangja Csókolom, drága Annamari... Nahát, maga milyen fess!

ANNAMARI hangja Mért, mit várt?

ZOLTÁNYFFY hangja Ezt vártam, drága Annamari! Pont ezt vártam, de mégis le vagyok nyugözve! Valóság és képzelet! Ég és föld, ahol a föld a menny!

(Bejön ANNAMARI, FRÍDHOF, ZOLTÁNYFFY, megállnak az ajtóban. FRÍDHOF is, ZOLTÁNYFFY is 82-83 éves, mindketten sötét öltönyben, fehér ingben, mellényben, nyakkendőben, sötét cipőben vannak, nagyon elegánsak. FRÍDHOF kezében orvosi táska, meg egy másik táska)

ANNAMARI Ez a fiatalember végrehajtó, mondtam neki, hogy ma nem alkalmas, de nem tágitott... Hátha gyorsan végez.

ZOLTÁNYFFY Ó az ördögbe! Hát hogyhogy?! Drága Annamari, ha tegnap erről minket felvilágosít!

ANNAMARI Nem tudtam, hogy ma jön. Azt se tudtam, hogy valaha foglalni fognak nálam.

VANCSURA Kidobálja a hivatalos értesítéseket, meg se nézi, mi van bennük, ő mondta.

ANNAMARI Édes fiam, én csak a privát leveleket veszem át, azokból is főleg a szerelmes leveleket. A többinek nincs értelme.

FRÍDHOF Jó napot, fiatalember.

VANCSURA Napot.
(Csönd)

FRÍDHOF *(örömmel)* Zoltánffy, akkor ez ma tárgytalan.

ZOLTÁNYFFY Mondja, maga hatósági ember... mennyi időt vesz igénybe a maga itteni ténykedése?

VANCSURA Hát azt előre ugye nem lehet tudni...

FRÍDHOF Annamari, mennyi a tartozásod?

VANCSURA Negyvennégyezer forint, itt van, a végzés, tetszik tudni a bácsiknak, mi az a bírósági végzés?
(Kis csönd)

ZOLTÁNYFFY *(FRÍDHOFra néz)* Negyvennégyezer?

FRÍDHOF *(körülnéz)* Te Annamari... van neked egyáltalán áramod?

ANNAMARI Áramom, az nincs nekem.

FRÍDHOF Mióta?!

ANNAMARI Egy ideje.

FRÍDHOF De mért nem szóltál, az ég áldjon meg!

ZOLTÁNYFFY Összedobtuk volna, drága Annamari, miért nem szólt?!

ANNAMARI Nem hiányzik.

VANCSURA Azt mondja a néni, még tévéje sincs... És ezt én higgyem el.

ZOLTÁNYFFY Néni? Ki az?

VANCSURA Hát a néni.

ZOLTÁNYFFY Mit mond, maga hivatalos ember?

VANCSURA Kérem?

ZOLTÁNYFFY Néni?!

FRÍDHOF Zoltánffy, moderáld magad.

ZOLTÁNYFFY Néni!? Tudja, ki ez az asszony?! Tudja? Nem tudja! Ez az asszony Magyarország leggyönyörűbb asszonya!

VANCSURA *(röhög)* Hát ahogy így elnézem...

ZOLTÁNYFFY Milyen hangot használ maga?!

FRÍDHOF Zoltánffy!

ZOLTÁNYFFY Ó, ha lenne kardom!

FRÍDHOF Zoltánffy!

(Csönd)

VANCSURA Mit mond, fater?

FRÍDHOF Fiatalember! Mi nem tudtuk, hogy Annamarinak tartozása van... De összedobjuk...

ANNAMARI Eszetekbe ne jusson!

FRÍDHOF Dehát kikapcsolták nálad az áramot!

ANNAMARI Fizettem, amíg annyira fel nem emelték, hogy úgy döntöttem, nem fizetem többé. Ez elvi kérdés. A közös költséget sem fizetem, a közös képviselő erőszakos, sumák állat, egy tipikus nyilas-bolsi, elsikkasztja a felújítási alapot... De a banknak a részleteket törlesztetem, nehogy már elvegyék a lakást, mert a kölcsönrel jelzálogot szereztek rá... és a telefont is fizetem... Arra szükségem van... Nehogy összedobjátok azt a nyavalyás 44 ezret! Hajtsanak végre, kit érdekel! Csak a könyveimet ne vigyék el.

FRÍDHOF Gyertya a csillárban...

ZOLTÁNYFFY Petróleumlámpa!

ANNAMARI Eleinte nem tudtam, hol lehet petróleumot szerezni, de most már tudom.

ZOLTÁNYFFY Az bűdös.

ANNAMARI A háborúban is azzal világítottunk, ötvenhatban is...

ZOLTÁNYFFY Akkor is bűdös volt.

ANNAMARI Mit isztok?

FRÍDHOF Semmit.

ANNAMARI Hozattam whiskyt, konyakot - a legjobbat...

FRÍDHOF Most nem iszunk.

ZOLTÁNYFFY Nem iszunk.

VANCSURA Én nem értem a nénit, drága italokat vesz, és közben nem fizet!

ZOLTÁNFFY Kálmánék még nem jöttek?

ANNAMARI Nem.

ZOLTÁNFFY Csak nem fognak késni?

ANNAMARI Egyáltalán, mi ez az egész?

FRÍDHOF Figyeljen ide, fiatalember. Most nincs nálunk annyi pénz, de estére biztosan lesz.

ANNAMARI Frídhof! Megmondtam, hogy nem fizetek! Ez elvi kérdés! És ti sem fogtok helyettem fizetni!

ZOLTÁNFFY Frídhof, szerintem tiszteletben kell tartanunk Annamari méltóságát.

FRÍDHOF Annamari, adj egy cigarettát. Leszoktam hat éve, úgyhogy nincs nálam...

(ANNAMARI cigarettával kínálja, FRÍDHOF rágyújt.)

(Csönd)

ANNAMARI Fiatalember, igyekezzék.

ZOLTÁNFFY Mit fürkészi a falakat, handlé úr? Széfet keres?

ANNAMARI Az értékes festmények helyét keresi...

VANCSURA Én nem vagyok handlé!

ZOLTÁNFFY Bocsánat. Akkor vigéc.

VANCSURA Hogy mi?

ZOLTÁNFFY Vigéc.

VANCSURA Az mi?

ZOLTÁNFFY Az olyan, mint a handlé, csak pont magára hasonlít.

FRÍDHOF Hagyd békén, elég bajt csináltál már.

ZOLTÁNFFY Frídhof, vond vissza.

FRÍDHOF Jó, visszavonom.

ANNAMARI Mi bajotok van nektek?

FRÍDHOF Fiatalember, a vigéc kereskedő, tudja, az utcán árult, be-becsöngelt a lakásokba, a járókelőket németül köszöntötte hajdanán, ilyesformán: Wie geht's Ihnen, vagyis: Hogy van; innét ragadt rá a név...

ZOLTÁNFFY Csak nem fogsz ennek németleckét adni?

FRÍDHOF Jó, nem fogok. *(idegesen szívja a cigarettát)*

ZOLTÁNFFY Frídhof, figyelem: Honderú!

(ANNAMARI és FRÍDHOF elneveti magát, aztán ZOLTÁNFFY is nagyot nevet)

VANCSURA Maguk rajtam röhögnek?

ZOLTÁNYFY Vigéc urat úgy hívják, hogy Honderű?

VANCSURA Honderű? Nem úgy hívnak...

ZOLTÁNYFY Akkor miből következett arra, hogy magán neveltünk?

VANCSURA Mi az, hogy Honderű?

ZOLTÁNYFY Frídhof, ez az állami ember nem tudja, mi az, hogy Honderű.

FRÍDHOF Volt egy magyar gróf, kedves fiatalember, Széchenyi István nevezetű, és ő a múlt század közepi Pest-Budát szerette volna Honderűnek elnevezni...

ZOLTÁNYFY Csak aztán felhívták a figyelmét... *(nevet)*

FRÍDHOF Ez a szó franciául úgy hangzik, hogy „az utca szégyene”, *honte de rue*, úgyhogy Széchenyi gróf elállt az ötlettől, így lett a város neve Budapest.

(Csönd)

VANCSURA Mi olyan röhejes akkor?

(ANNAMARI, FRÍDHOF, ZOLTÁNYFY nevet)

VANCSURA Nem lesz jó, ha a munkámat akadályozzák. Az ennek a legszebb magyar néninek baromira nem lesz jó.

ZOLTÁNYFY Jól hallom, Frídhof, amit hallok, azzal a maradék fél fülemmel?

FRÍDHOF Fiatalember. Felteszem, maga most mint becsüs működik, és aztán felvesz egy jegyzőkönyvet. Hát vegye fel. Aztán mi a pénzt elvisszük a megfelelő helyre, hiába tiltakozik Annamari, és árverés már nem lesz.

ANNAMARI Én ezt a nyavalyás 44 ezret ki tudnám fizetni. Az unokám évek óta havi száz márkát küld nekem, és én abból nem költöttem el egyetlen fillért sem.

FRÍDHOF Hány éve küldi az unokád?

ANNAMARI Nyolcvannyolcban járt Magyarországon először és utoljára, úgyhogy azóta.

FRÍDHOF Kilenc éve?

ANNAMARI Kilenc éve.

VANCSURA Dehát az egy csomó pénz! Kamattal együtt, tessék várni...

ANNAMARI Csak nem képzelem, hogy bankba teszem?

VANCSURA Mért nem?

ANNAMARI Egy ilyen országban?!

ZOLTÁNYFY Handlé úr csak nem bankban tartja a megtakarított pénzecskéjét?!

VANCSURA Persze, hogy bankban...

ZOLTÁNYFY O, sancta simplicitas! Itt nemzedék nemzedéktől soha nem tanul! Á, a boldogtalan handlé úr még nem tudja, milyen országban él. De

megnyugtathatom, majd megtudja egyszer. Garantálom a handlé úrnak, lesz itt még államosítás, lesz itt még társbérlet, lesz kenyérjegy meg internálás meg román-szerb megszállás...

VANCSURA

Dehát az kamatos kamattal sokkal több lenne mára! ... *(számológépet vesz elő)* Így csak a csúszó leértékelést tetszik kivédeni... *(ütögeti a gépecskét)* 10.800 márka! Több, mint egy millió forint! Tessék várni, kiszámolom... csak az évi kamatokból meglenne a néni havi rezsije, villannyal, gázzal együtt... körülbelül havi 12 ezer, csak a kamatokból!!!!

ANNAMARI

Több. Havi 18 ezer, ha lekötném...

VANCSURA

Dehát akkor mi ez a 44 ezer a néninek?! És ha itt van elrejtve, akkor át tetszik nekem adni 410 márkát körülbelül, de pontosan is kiszámolhatom, és akkor nem kell foglalni!

ANNAMARI

Ahhoz a pénzhez én nem nyúlok, azt nem én kerestem, abból lesz az unokám hozománya. Pont olyan hebrencs lány, mint én voltam, ami pénze éppen van, azt elszórja. Kivéve ezt a havi száz márkát. Én vagyok a bankja. Kamatot nem tudok felszámolni neki, de majd így is vehet belőle egy szép kelengyét.

VANCSURA

Hát én ezt nem értem...

ZOLTÁNYFFY

Frídhof, Annamarinak igazsága vagyon. Nem fizetünk helyette. Szép ez a csillár, így tele gyertyával, nekem tetszik. És a petróleum illata is tetszik. Otthonos. A háborúra emlékeztet, a nagy orosz télre emlékeztet, a mínusz húsz fokos áldott fedezékre emlékeztet, mikor odakint mínusz negyven volt, az ötvenes évekre emlékeztet, a kitelepítésre emlékeztet, kifejezetten heimlich. Meleg érzés támad tőle az embernek a szíve tájékán.

FRÍDHOF

Mégis költőnek kellett volna menned, Zoltánffy. - Annamari, adjál még egy cigarettát. *(Megkapja, rágyújt)*

VANCSURA

Mondja, fater, akkor én most foglaljak, vagy ne foglaljak?

ZOLTÁNYFFY

Ha én vagyok a fater, handlé úr, akkor foglaljon.

VANCSURA

Nem vagyok handlé.

ZOLTÁNYFFY

Akkor vigéc. Végezze a kötelességét, vigéc úr.

(VANCSURA gyanakodva néz rájuk, aztán a pianínóhoz megy, nézegeti.)

ANNAMARI

Üljetek le, fiúk. Tényleg nem isztok?

FRÍDHOF

Most nem.

ZOLTÁNYFFY

Egy kávét azért szabad, nem?

FRÍDHOF

Csak ne legyen túl erős. - Úgyis fel fog menni a vérnyomásod, nehogy aztán agyvérzést kapjál itt nekem.

ANNAMARI

Gyöngé kávét csináljak?

ZOLTÁNYFFY

Gyöngé kávét kérünk, nagyságos asszonyom.

ANNAMARI Frídhof, mi ez a vérnyomás?
FRÍDHOF Ha a fiatalember végez...
ANNAMARI Ti tudjátok. Mindig örültek voltatok.
ZOLTÁNNFFY Ezért vagyunk olyan helyesek.
(ANNAMARI kimegy. FRÍDHOF és ZOLTÁNNFFY leül a két fotelba, némán nézik VANCSURA ténykedését.)

3. jelenet

ZOLTÁNNFFY Rég itt kéne lenniük. A Kálmán nem szokott késni. Idióta, de késni nem szokott.
FRÍDHOF Jobb lenne, ha el se jönnének.
ZOLTÁNNFFY Frídhof, ez kérlek nem volt auzgetippelt lovagias megnyilatkozás.
(FRÍDHOF hallgat.) Na és hogy vagytok? A fiad?
FRÍDHOF Jövöre fog érettségizni.
ZOLTÁNNFFY Kedves nejed?
FRÍDHOF Könyvelői tanfolyamra jár... utánam nem sok özvegyi nyugdíjat fog kapni, legyen egy jó szakma a kezében.
ZOLTÁNNFFY Hány éves is most?
FRÍDHOF Negyvenhét.
ZOLTÁNNFFY Már ilyen öreg?! Amikor te száznyolcvanhárom éves leszel, ő száznegyvenhét... egy vén banya! Ideje lecserélned egy fiatalabbra.
FRÍDHOF Nekem is eszembe jutott.
ZOLTÁNNFFY Na és megcsal?
FRÍDHOF Ha van esze!? Okos nő. Nem mindegy? Szeret.
ZOLTÁNNFFY A kóros beképzeltségen kívül mid van még neked, Alzheimer-kórod?
FRÍDHOF Á, csak reuma, meszesedés, hallásromlás, gerincsérv, érszükület, cukorbetegség, na meg gyógyíthatatlanul progrediáló kopaszodás... Hát neked?
ZOLTÁNNFFY Énnekem, kérlek? Hát a sükettség... a vakság... Meg ez meg az... Te írtál föl nekem tegnap millió gyógyszert, nem? Nem is emlékszel rá? Senilitas delectat... *(FRÍDHOF nevet)* Már csak három perc alatt úszom a százat...
FRÍDHOF Gyorson?
ZOLTÁNNFFY Háton. A gerincem miatt. És már csak egy kilométert futok másodnaponta... A tenisz még menne, dehát a partnerek... Se szó, se beszéd, egyik hétről a másikra kinyiffannak... Evezni is csak módjával, a hályogműtétem óta...

FRÍDHOF *(bólogat)* Hályogműtét után gyakori a retinaleválás. Kirándulni jársz még?

ZOLTÁNYFY Turisztikázom, kérek, havonta egyszer. Kimegyünk a hegyekbe a fiatalokkal, és begyűjtjük a szemetet.

FRÍDHOF Fölszeditek az egyik csúcson, és lerakjátok a másikon...

ZOLTÁNYFY *(nevet)* Hát igen, elég sziszifuszi... .

FRÍDHOF Feljöhetnél egyszer...

ZOLTÁNYFY Te is eljöhetnél... A nejedet ne hozzad, mert elcsábítom... Bár egy kicsit öregecske...

FRÍDHOF Előtte majd felírok neked búgatóport...

(VANCSURA a fésülködőasztalnál az öregekre figyel, vigyorog)

ZOLTÁNYFY Maga mit bámul, handlé úr?

(VANCSURA a fésülködőasztal felé fordul, a fiókjait húzogatja)

VANCSURA *(mormol)* Löttyög a gombja...

FRÍDHOF Zoltánffy... Nekem ez a dolog nem tetszik. Ezt már tegnap is mondtam.

ZOLTÁNYFY Emlékszem, kérek, hogy mondtad. Nekem jó a memóriám. Fel tudom mondani az összes Cicero-beszédet. Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra... Quamdiu furor iste tuus nos eludet...

FRÍDHOF Ne!

ZOLTÁNYFY Akkor alea iacta est.

FRÍDHOF Meg vagytok ti örülve. Azt reméltem, mára elmúlik a dühöd...

ZOLTÁNYFY Negyven éve azt tanácsoltad, hogy vigyázzak, mert kolerikus alkat vagyok. Én vigyáztam, és nem is kaptam agyvérzést. Infarktust is mindössze kettőt, és egyik se volt hátsófalí. Arról nem tehetek, hogy kilyukadt a dobhártyám és leszakadt a retinám, és forrasztópákával kellett visszaszögecselni. Azok nem pszichoszomatikus dolgok.

FRÍDHOF Minden pszichoszomatikus. A halál is.

ZOLTÁNYFY Mit hallok!

FRÍDHOF Meghal a pszichéd is, meg a szómád is, ráadásul egyszerre. Ha ez nem pszichoszomatikus, akkor semmi sem az.

ZOLTÁNYFY *(nevet)* Frídhof, te hülye vagy. *(VANCSURÁHOZ)* Mondtam már, handlé úr, hogy ne bámuljon, hanem végezze a dolgát!

VANCSURA A bácsinak orvosnak tetszik lenni?

ZOLTÁNYFY Hallod ezt a tősgyökeres szózatot, Frídhof?

FRÍDHOF Igen, orvos vagyok.

VANCSURA Én mondom a doktor úrnak valamit. Itt van ez a fésülködőasztal, például. Én ezt felbecsülöm, rendes áron. Mondjuk... húszezerért. Meg itt van a pianínó, nem egy márkás darab, de az legyen huszon- négy. Mi? És a doktor úr leperkál nekem negyvennégyezret, mi az egy doktor úrnak, és akkor kalap. A néni kap egy foglalási jegyző- könyvet, ő azt hiszi, le van foglalva, de mert a doktor úr kifizette, sose jönnek érte a szállítók... És kész vagyunk. Én ugye megkap- nám a bruttóból a százalékot, hivatalosan. Tehát én marha rosszul járok ezzel, amit mondom... De én egy emberséges pali vagyok. Ha a néni nem akarja, akkor amíg kint van, csak tessék sietni. Tőlem nem tudja meg. Én kiállítom a jegyzőkönyvet, és a néni aláírja, és kalap. Nekem még van tizenöt ügyem mára, én nem érek rá gatyázni.

(Csönd)

ZOLTÁNFFY Hallod ezt, Frídhof? Még egy lovagias ügy!

(Csönd)

FRÍDHOF Honderú.

(ZOLTÁNFFY nevet. Csönd)

VANCSURA Maga mit röhög? Rajtam röhög?

ZOLTÁNFFY Ó, dehogy, handlé úr. Maga nem tudhatja, hogy a doktor úr egykor szegénységi fogadalmat tett... a doktor úrnak sose volt egy fillérje se... és nemcsak szegénységi fogadalmat tett, hanem szüzességi fogadalmat is, és be is tartotta harminc évig...

FRÍDHOF *(élesen)* Zoltánffy!

(Csönd)

ZOLTÁNFFY Bocsánatot kérek. Hülye állat vagyok. - Maga végezze a dolgát, handlé úr, amíg szépen mondom!

VANCSURA Szép kis rokonok maguk!

FRÍDHOF Nem vagyunk mi testvérek!

VANCSURA A néni rokonai, nem?

ZOLTÁNFFY Annál mi sokkal többek vagyunk. A barátai vagyunk!

(VANCSURA a fejét csóválja, visszafordul a fésülködőasztal felé)

FRÍDHOF Hova rakta Annamari a cigarettát?

ZOLTÁNFFY A dohányzás, kérlek, árt az egészségnek.

FRÍDHOF Most hallom először.

(VANCSURA a csillárt kezdi tanulmányozni.)

ZOLTÁNFFY Nem hiszem, hogy Annamarinak lenne megfelelő magasságú létrája... De mi majd bakot tartunk a vigéc úrnak, hogy közelebből felbecsülhesse a gyertyák állagát, hőértékét és miegymását, már ami a gyertyáknak általánosan szokott lenni.

VANCSURA Nincs neki létrája? Akkor hogy bírta meggyújtani?

ZOLTÁNYFY Tudja, régen az operaházakban hatalmas, többszáz karú, gyertyás csillárokkal világítottak. Azokat is meg kellett gyújtani valahogy. És elmés emberek kitalálták, hogy egy emelő segítségével a csillárt fel lehet kurblizni a mennyezetre, és le lehet kurblizni a földszintre. Érti? Magának csak a kurbli kell megtalálnia, vigéc úr.

VANCSURA Kurbli?

FRÍDHOF El van rejtve valahol a falban.

VANCSURA A kurbli?

FRÍDHOF A kurbli, természetesen. Az ilyen kurbli sok százezret ér, mert ritkaság.
(Csönd. FRÍDHOF és ZOLTÁNYFY igen komolyan néz VANCSURÁra, aki nem tudja, higgyen-e nekik. Csönd.)

ZOLTÁNYFY *(komolyan)* Honderű.

FRÍDHOF *(komolyan)* Honderű.

VANCSURA *(kifakad)* Mi az isten az a honderű?

ZOLTÁNYFY Már mondtuk, handlé úr: Budapest neve, másképpen.
(Csönd)

FRÍDHOF Te Zoltánffy, az valóban érdekes kérdés, mennyit ér az a fésülködőasztal. Nem?

ZOLTÁNYFY Mire célzol, Frídhof?

FRÍDHOF Szerintem a fiatalember nem mondott tisztességtelen árat. A piacon, gondolom, megadnak érte vagy harmincezet.

VANCSURA Annyit nem, de huszonötöt igen... Nem vágom át magukat, tényleg!

FRÍDHOF *(Nem figyel VANCSURÁra)* Csakhogy, mint tudjuk, a piaci érték sok szubjektív érték eredője. Objektív érték, nemde bár, nincs is. Mármost szerintem az a fésülködőasztal sokkal többet ér, mint húszezer forint... .

VANCSURA Mondom, huszonötezret megér...

4. jelenet

(Bejön ANNAMARI, kezében tálca, azon kávé, csészék, poharak, megáll)

FRÍDHOF Tekintve, hogy a fésülködőasztal Annamarié, legalább kétszázezret ér.

ZOLTÁNYFY Megér az négyszázezret is, éppen mivel Annamarié.
(ANNAMARI elmosolyodik)

VANCSURA Na ne tessenek velem!...

FRÍDHOF A fiatalember nincs tisztában azzal, hogy valójában egyetlen átszellemítetlen tárgy sincs az ember környezetében.

ZOLTÁNYFY Fogalma sincs róla.

FRÍDHOF Fiatalember! Tartanak egy árverést mondjuk Londonban vagy New Yorkban, és a tárgyak között akad egy közönséges tonett-szék, amely azonban valaha Beniamino Giglié volt, vagy Toscaninié. Maga mennyire becsülné fel azt a széket?

VANCSURA Kicsodáké?

ZOLTÁNYFY Gigli. Toscanini.

VANCSURA Azok kicsodák?

ZOLTÁNYFY Honderú... .

FRÍDHOF Mondjuk az a szék Michael Jacksoné. - A fiam szokta hallgatni, rémes. - Mennyire becsülné maga azt a széket?

VANCSURA Hát az egy vagyon lenne.

FRÍDHOF Na látja. Ez a fészülődőasztalka Annamarié. Elfogadom Zoltányfy úr becslését, hogy emiatt négyszázezer forintot ér. De az is lehet, hogy még ennél is többet.

ZOLTÁNYFY Megér az egy milliót is!

FRÍDHOF Reális. Akkor az a lötyögő fiókgomb, a fészülődőasztalka egyik fiókján, egymagában bőven fedezi Annamari tartozását. Nem nyilatkozhatom ugyan Annamari nevében, de szerintem belemegy, hogy maga azzal a lötyögő fiókgommbal a kezében diadalmasan távozzék, fiatalember.

(Csönd. VANCSURA értetlenül bámul. ANNAMARI nevet és az asztalkára teszi a tálcát.)

VANCSURA Most mit tetszik szólni!

ANNAMARI Ezek már csak ilyen lurkók, aranyom. - Magának is hoztam kávé, cukrot meg tejet maga tegyen bele. - Én már sokszor gondoltam, feladok egy hirdetést, hogy „zöldövezeti lakásomat csöndes környéken eladom”...

VANCSURA Zöldövezeti? Csöndes? Ebben a kerületben?

ANNAMARI *(Feláll, elhúzza a függönyt)* Tekintse meg a kilátást, fiatalember.

(VANCSURA feláll, az ablakhoz megy, kinéz) Mit lát?

VANCSURA Hát egy tűzfalat. Ja hogy ezért kell nappal is világítani!

ANNAMARI Ide sose süt be a nap. Csak a cselédszobába, délután, félóra.

VANCSURA Cselédszoba is van?

ANNAMARI Ott halmoztam fel a húsz kiló aranyékszert. - Ez volt a cselédtraktus, mielőtt leválasztották. Szemben volt egy üres telek, mert láncosbomba érte azt a házat, aztán a hetvenes években ideépítették az irodaházat, a tűzfala elvette a kilátást. Na, eltelt egy-két év, már

kezdett mállani a vakolat az új tűzfalon, amikor észlelem, hogy a repedésekben fák kezdenek nőni... Ecetfák. Látja? (*VANCSURA bólint.*) Nyomorult kis ecetfák, igénytelenek - de a levelük zöld. Azóta megnöttek, és én az ecetfák lombjára látok. És amióta itt van a tűzfal, nem hallatszik be semmi, még a bűz se jön be. Csöndes, zöldövezeti a lakás, vagy sem?

(*FRÍDHOF és ZOLTÁNYFFY nevet. Töltenek a kávéból. VANCURA is az asztalkához megy, de a két fotel foglalt. ANNAMARI a zongoraszéket az asztalkához húzza, leül. VANCURA áll.*)

FRÍDHOF

Az ecetfát is vegye leltárba, fiatalember.

ZOLTÁNYFFY

Bólogat, bólogat az ecetfa lombja...

VANCSURA

(*mogorván*) Milyen vicceseknek tetszenek lenni.

ANNAMARI

Nyáron késő délelőtt fél órán át egészen különösek a fények - az ecetfák lombja olyankor halványlila. Gyönyörű. Főleg a vakolat-hibák rajzolatával mint háttérrel együtt. Azt a fél órát nyaranta sose mulasztom el. - Édes fiam, húzza ide azt a puffot, üljön már le, kihűl a kávéja!

(*VANCSURA odahúzza a puffot, leül, tölt magának. Csönd.*)

ANNAMARI

Képzeljétek, ez a kedves fiatalember azt hitte, mérget akarok tölteni a kávéjába...

(*ZOLTÁNYFFY majd megfullad a nevetéstől, FRÍDHOF is cikákol egy kicsit, VANCURA sértetten hallgat*)

ZOLTÁNYFFY

Honderú! Honderú!

ANNAMARI

Ugye megbocsátja? Figyelmeztettem magát, hogy el fogom mesélni...

ZOLTÁNYFFY

Drága Annamari, én mindig sejtettem, hogy magában egy Lucretia Borgia rejlik... A szemének a babonás színe, az orrának a merész hajlása, a fülcimpájának a nemes íve mind-mind kékvérű Borgiára vall!

FRÍDHOF

De pont kávéba?! Az fantáziátlan. Már megbocsáss, Annamari, de tőled eredetiséget vár az ember.

VANCSURA

Méért, engem bottal, konyhakéssel, mankóval szoktak fogadni... pitbullt uszítanak rám... ez nem olyan nevetséges! Mikor én a munkámat végzem! De veszélyességi pótlékot, azt persze nem kapunk!

FRÍDHOF

Tahókardia. A bunkokrácia foglalkozási betegsége.

ZOLTÁNYFFY

A bunkócskák, a drá-á-ágák.

(*ANNAMARI és ZOLTÁNYFFY nevet. Csöngetnek. ANNAMARI feláll.*)

ANNAMARI

Na végre. (*kimegy*)

VANCSURA

Mi az, még jönnek? Olyan vén szivarok, mint maguk? A temetők meg üresek?

(Kis csönd, FRÍDHOF int ZOLTÁNNFFYnak, aki összeszorítja a száját.)

FRÍDHOF Olyanok jönnek. Még ketten.
ZOLTÁNNFFY Minket az utolsó békeévben ütöttek össze, de már az első háborúba születtünk bele... és azóta isten tudja, miért, de egyhuzamban élünk...
FRÍDHOF *(nevet)* Tudja, fiatalember, a praxisom legmélyebb tapasztalata, hogy öreg ember soká él.
(ZOLTÁNNFFY nevet)

5. jelenet

(Ajtónyitás hangja.)

PUKÁNSZKY hangja Itt vannak már?
ANNAMARI hangja Itt vannak.
PUKÁNSZKY hangja Szia.
ANNAMARI hangja Szia.
(Bejön ANNAMARI és PUKÁNSZKY, aki szintén 82-83 éves lehet, és ő is elegánsan van öltözve. PUKÁNSZKY egyik kezében hatalmas hajókoffer, de könnyedén hozza, másik kezében nagy csokor virág. PUKÁNSZKY megáll, leteszi a koffert)
PUKÁNSZKY Helyettem kis virág...
ANNAMARI *(elveszi a virágot)* Timeo Danaos et dona ferentes...
(FRÍDHOF, ZOLTÁNNFFY ÉS PUKÁNSZKY nevet)
PUKÁNSZKY Labor omnia vincit...
ANNAMARI Negyven éve nem vettél nekem virágot.
PUKÁNSZKY Már negyven éve? Milyen szemét vagyok. *(a többiekhez)* Szervusztok. Mi az, a Kálmán nincs itt?
FRÍDHOF Szervusz. Nincs itt. Úgy volt, hogy együtt jöttök, nem?
PUKÁNSZKY Úgy volt. Ott várom a sarkon egy órája. Azt hittem, elfelejtette, és rögtön idejött. A marha. Mindig egy marha volt... De akkor hol van?
FRÍDHOF Honnét tudjam?
PUKÁNSZKY Ez az ürge meg kicsoda?
FRÍDHOF Végrehajtó. Éppen foglal.
PUKÁNSZKY Pont ma?!
FRÍDHOF Pont ma. Úgyhogy én azt hiszem, a mai nap ezért nem is alkalmas...

PUKÁNSZKY Majd a végrehajtó szépen távozik. Frídhof, légy szíves, kérdezd meg Zoltánffytól, szerinte alkalmas-e.
(*Csönd*)

PUKÁNSZKY Frídhof!
FRÍDHOF Zoltánffy, a Pukánszky azt kérdezi, szerinted ma alkalmas-e.
ZOLTÁNFFY Frídhof, mondd meg a Pukánszkynak, hogy nekem alkalmas.
(*Csönd*)

PUKÁNSZKY Frídhof!
FRÍDHOF Zoltánffy azt mondja, hogy neki alkalmas.
PUKÁNSZKY Nahát akkor. (*leül ANNAMARI helyére*)
ANNAMARI Mi az, ti nem vagytok beszélő viszonyban?
(*Csönd.*)

PUKÁNSZKY Hoznál nekem egy csészét?
ANNAMARI Máris ugrom, szívem. Szaladok, boldogságom.
(*VANCSURA értetlenül bámul. ANNAMARI kimegy. Csönd.*)

PUKÁNSZKY Ott várom a sarkon, tévedés kizárva, még ő kérte, hogy ott találkozzunk!...

ZOLTÁNFFY Frídhof, kérdezd meg a Pukánszkytól, hogy elhozta-e.
FRÍDHOF Pukánszky, a Zoltánffy azt kérdezi, hogy elhoztad-e.
PUKÁNSZKY Frídhof, mondd meg a Zoltánffynak, hogy elhoztam.
FRÍDHOF Azt mondja, hogy elhozta.
(*Csönd. ANNAMARI hozza a csészét meg egy vázát vízzel, benne a csokorral, leteszi a csészét az asztalra, a vázát a pianínóra állítja.*)

PUKÁNSZKY Nálad nincs villany?
FRÍDHOF Se gáz, se villany. Kikapcsolták.
PUKÁNSZKY Akkor a kávé t mivel főzted?
ANNAMARI Spiritusz-kockával. Van egy hódoló m a boltban.
ZOLTÁNFFY Ne tegyen féltékennyé, drága Annamari!
(*ANNAMARI nevet. PUKÁNSZKY feláll, kifelé indul*)

ZOLTÁNFFY Frídhof, kérdezd meg a Pukánszkyt, most hova megy.
FRÍDHOF Hova mégy, Pukánszky?
PUKÁNSZKY A konyhába, hokedliért.
FRÍDHOF A konyhába megy, hokedliért.
ZOLTÁNFFY Mondd meg neki, hogy a csészét is behozhatta volna ő maga, micsoda dolog Annamarit ugráltatni.

FRÍDHOF Azt mondja a Zoltánffy, a csészét is behozhattad volna, nem szép, hogy Annamarit ugráltatod.

PUKÁNSZKY Mondd meg a Zoltánffynak, hogy ezt a kérdését a különleges körülményekre való tekintettel válasz nélkül hagyom, különben a képére másznék. *(kimegy)*

FRÍDHOF Erre nem hajlandó válaszolni.

ZOLTÁNFFY Csak ennyit mondott?

FRÍDHOF Csak ennyit.
(Csönd)

ANNAMARI *(leül a fotelba)* Mi ez, valami fogadalom, hogy csak tolmács útján érintkeznek egymással?

ZOLTÁNFFY Olyasmi...

ANNAMARI *(VANCSURÁhoz)* Ezek ilyen fiúk, tudja. Egyszer ők ketten elhatározták, hogy azontúl magázódní fognak, és aki tévesztett, fizetett tíz pengőt.

ZOLTÁNFFY Ötvenöt éve, és évekig tartott... Speciel én nyertem, legalább kétszáz pengővel vertem a Pukánszkyt... bár akkor már millpengőben számoltunk...
(FRÍDHOF és ANNAMARI nevet)

FRÍDHOF Na és mit vettél rajta?

ZOLTÁNFFY Semmit, kérlek, mert bejött a forint...
(ANNAMARI és FRÍDHOF nevet. Bejön PUKÁNSZKY a hokedlivel, az asztalnál leteszi, ráül.)

VANCSURA A bácsik ilyen régen tetszik ismerni egymást?

FRÍDHOF Együtt jártunk gimnáziumba. Tíz éves korunktól tizennyolc éves korunkig... Az nagy idő... Főleg, ha bennlakásos... Gyerekkortól felnőttkorig... nyolc éven át közös dormitóriumban...

PUKÁNSZKY Akkor egy tizennyolc éves ember felnőtt volt, nem úgy, mint ma...

ZOLTÁNFFY Mi négyen maradtunk meg az osztályból.

PUKÁNSZKY Bambini di Budapest.

VANCSURA A néni is abba az osztályba járt?
(ANNAMARI, FRÍDHOF, PUKÁNSZKY nevet)

PUKÁNSZKY Honderű!
(Erre még ZOLTÁNFFY is nevet)

VANCSURA *(idegesen)* Ez is honderűzik!

FRÍDHOF Mi tiszta fiú osztályba jártunk... vagy hetven fiú...

VANCSURA Egy osztályban?

FRÍDHOF Egy osztályban. Akkoriban még nem kellett fegyelmezniük a tanároknak... Minden diák boldog volt, ha bekerülhetett...

PUKÁNSZKY Még csak az kellett volna, hogy lányok is járjanak! Tönkretették volna a színvonalat! Nekünk még paptanáraink voltak, szerzetesek!...

FRÍDHOF Szóval nem Annamari a negyedik, hanem a Kálmán, aki késik...

VANCSURA Melyik gimibe tetszettek járni?

FRÍDHOF A ciszterekhez. Később József Attila lett belőle, most megint Szent Imre, ha jól tudom...

ZOLTÁNYFY Mi voltunk a második legjobb gimnázium Budapesten! Rögtön a piaristák után! Tudja, ki mindenki járt oda?! Például a Várkonyi Zoltán... felettünk járt pár évvel, minden ünnepségen ő szavalt, és nyolcadikos korában megnyerte az országos magyar versenyt... Utálta is az egész iskola...

PUKÁNSZKY Frídhof, mondd meg a Zoltánffynak, hogy csak második lett...

FRÍDHOF Csak második lett.

ZOLTÁNYFY Mindegy. Én felléptem vele, mi színdarabokban is játszottunk, meg operákban, a Rajeczky Benjamin tanította be... apród voltam...

PUKÁNSZKY Én is játszottam benne, én nyitottam ajtót a Várkonyinak!

VANCSURA Az kicsoda, akiről beszélni tetszik?
(Csönd)

ANNAMARI Maga nem tudja, ki volt Várkonyi Zoltán?

VANCSURA Hát nem...

ANNAMARI Színész, meg rendező...
(Csönd)

ZOLTÁNYFY Tízegynéhány évvel utánunk odajárt a Latinovits, arról se hallott?

VANCSURA Az a színész, aki vonat alá ugrott.

FRÍDHOF Oda járt a Rösler Endre, az operaénekes... a Wehner Tibor, a zenész... a Walkó György, az irodalmár... a Lékai László, aki ma bíboros érsek...

PUKÁNSZKY Odajárt a Staud Géza...

VANCSURA Kicsoda?

PUKÁNSZKY Staud Géza! Színháztörténész! Így se ugrik be?

VANCSURA Hát nem...
(Csönd)

ZOLTÁNYFY A Staud Géza tartotta a magasugrás rekordját évekig...

FRÍDHOF Harminckettőig.

ZOLTÁNYFY Már huszonnégyben ugrott 160-at!

FRÍDHOF Mi még ollózva ugrottunk magasat.

ZOLTÁNFFY Mi voltunk a jövőendő magyar elitje...

PUKÁNSZKY *(nevet)* A keresztény középosztály... A Bitter Illés volt a diri, egy igazi címzetes clairvaux-i apát!

ZOLTÁNFFY Amikor az új épületbe költöztünk, 29-ben, mert addig a Váli utcába jártunk, akkor maga Horthy Miklós jött az avatásra...

FRÍDHOF Meg a Klebelsberg Kuno...

PUKÁNSZKY Meg a teljes püspöki kar... a Werner Adolf, a zirci főapát... Ott volt a Sipőcz Jenő, a polgármester...

FRÍDHOF Mi álltunk sorfalat, mint kiscserkészek... Ott vonult el a Kormányzó Úr... Ilyen közel voltam hozzá, mint most magához! Bizony ám!... A Krantz Tibi mondta az ünnepi verset, ő maga írta...

ZOLTÁNFFY „El nem felejtjük a szent ezerévet,
A történelem bármit is akar,
Szent Imre földjén nem lesz egyéb élet,
Nem lesz itt más, mint keresztény s magyar!”

(Csönd)

FRÍDHOF Te erre így emlékszel?

ZOLTÁNFFY „Ex scholis omnis nostra salus, omnis felicitas, divitiae omnes ac splendor constansque stabilitas...” Ez volt az avatási felirat.

FRÍDHOF Szép.

ZOLTÁNFFY Non scholae, sed vitae discimus... Handlé úr netalán azt se tudja, ki volt Szent Imre.

VANCSURA Hát valami szent...

ZOLTÁNFFY Legalább sejti, milyen nemzetiségű volt?

ANNAMARI Ne bántsa, nem tehet róla.

ZOLTÁNFFY Magyar volt, az istenfáját, Szent István fia volt és szűz! Megnősült, de szűz maradt! A lilimos királyfi! Így se tudja?!

VANCSURA Megnősült, de szűz maradt?

ZOLTÁNFFY Most képzelje, vigéc úr! Aztán megölte a vadkan.

VANCSURA Ne tessék velem viccelni, az a Zrínyi Miklós! Azt én is tanultam!

FRÍDHOF A legenda szerint Szent Imrét is vadkan ölte meg, huszonhárom éves korában.

ZOLTÁNFFY O tempora, o mores! Habár a Kállay Miklós drámájában ledöfi egy Urkund nevű szereplő, aki Vazul híve...

FRÍDHOF *(nevet)* Urkund! Frenetikus! Óskund... Ósbúvár Urkund... Urkund Abigél...!

PUKÁNSZKY *(nevet)* Frídhof, mondd meg a Zoltánffynak, hogy aquila non captat muscas.

FRÍDHOF Pukánszkynak az a nézete, Zoltánffy, ami nekem is, hogy aquila non captat muscas.

ANNAMARI Ez latinul van, tudja, és azt jelenti, hogy a sas nem kapdos legyeket.

PUKÁNSZKY *(nevet)* A háború után ezt úgy mondtuk, hogy Aquinoi Szent Teréz nem fogdos muszkákat.

(ANNAMARI, FRÍDHOF és ZOLTÁNFFY nevet, VANCSURA hallgat)

PUKÁNSZKY *(feláll)* Hol a csudába marad ez a Kálmán? Felhívom. *(körülnéz)* Hova lett a telefon?

ANNAMARI Ott van a pianínón.

PUKÁNSZKY De nem ott volt!

ANNAMARI Most ott van.

PUKÁNSZKY Egyáltalán, hogy néz ki ez a szoba?! Semmi sem ott van!

ANNAMARI Édesem, azóta átrendeztem.

PUKÁNSZKY Ezért reménytelen ez az ország, semmi folytonosság, semmi állandóság, itt mindenki füttyül a hagyományra.

ANNAMARI *(nevet)* Édesem, nekem azóta volt legalább három férjem.

PUKÁNSZKY Hát aztán?! Tetszett volna minden férjet ugyanabba a kalickába kényszeríteni.

VANCSURA Maguk régen?...

ANNAMARI A Pukánszkynak is voltam a felesége, igen. Hány évig is?

PUKÁNSZKY Két évig szép volt, a többi nem számít.

ANNAMARI A legszebb az első este volt... Tudja, mi akkor presszóba jártunk, én akkor elég sokat ittam, szerelmi bánatból kifolyólag, mindegy, na és ott asztalozott a Pukánszky, úgy ismertem meg...

VANCSURA Asztalozott?

ANNAMARI Asztalozott. Vicceket mesélt a haldoklóknak, akiket azért vittek a rokonaik a presszóba, hogy a Pukánszky felvidítsa őket egy kicsit. És ezért fizettek is neki. Akkor ebből élt a Pukánszky. Odaült az asztalukhoz és megneveztette a haldoklókat. Na szóval észrevett végre a Pukánszky, és meghívott egy teára a lakásába. És akkor levitt egy mocsos bérház pincéjébe, ahol egy pincerekeszben lakott akkoriban, volt a Pukánszkynál gyertya, meggyújtotta, bokáig állt benn a víz, volt benn egy vaságy matrac nélkül, valami rongyok voltak ráterítve, patkányok szaladgáltak, ő körbemutatott így széles gesztussal és felkiáltott: „Ha óhajtja, nagyságos asszonyom, itt minden a magáé!”

(Mindenkinek hahotázik)

VANCSURA Egész jó fejeknek tetszenek lenni!

ZOLTÁNFFY Mennyit röhögtünk mi akkoriban!

ANNAMARI Azok voltak a legszebb évek, sose röhögünk annyit, mint akkoriban...

ZOLTÁNYFY Azért a háború alatt is sokat röhögünk...

ANNAMARI A háború alatt is röhögünk, de az ötvenes években még többet röhögünk...

PUKÁNSZKY Nekünk Annamarival sokáig volt összesen két szoknyánk, egy bricseszünk és három klottgatyánk, és mégis milyen szépen éltünk!
(Nevetnek. Csönd. PUKÁNSZKY a pianínóhoz megy, felveszi a telefont, tárcsáz)

PUKÁNSZKY Haló, itt Pukánszky, a Kálmánt kérem... *(csönd)* Értem. *(leteszi a kagylót, áll)*

ZOLTÁNYFY Mi az, otthon van még?

PUKÁNSZKY Otthon van.

ZOLTÁNYFY Nem is jön? Mit képzelsz? Vele beszéltél?

PUKÁNSZKY Az unokájával.

ZOLTÁNYFY De miért nem jön?

PUKÁNSZKY Nem jön.

ZOLTÁNYFY És otthon van?

PUKÁNSZKY Otthon van. Meg van halva. Ma reggel.
(Csönd)

ZOLTÁNYFY Hát ez jellemző a Kálmánra. Mindig ilyen megbízhatatlan volt, egész életében. Most már eszerint bizvást állíthatjuk, hogy egész életében.

PUKÁNSZKY Hát igen, mindig ilyen hülye volt a Kálmán.

ZOLTÁNYFY Mindig ilyen hirtelen, átgondolatlan elhatározásai voltak.

PUKÁNSZKY Most aztán a hülye Kálmán miatt battyoghatunk ki a temetőbe... Fejemet rá, hogy hideg lesz, eső, szél, jól megfázunk... és a pap órákig fog hablatyolni...

ZOLTÁNYFY Mindig ilyen hülye volt a Kálmán.

FRÍDHOF Emlékeztek? Mikor váratlanul elhatározta, hogy indul helyből távolugrásban, és rögtön az első ugrásnál eltörte a karját!
(FRÍDHOF, PUKÁNSZKY, ZOLTÁNYFY nevet)

PUKÁNSZKY Kistarcsán például, én ott csak három hétig voltam, aztán vittek a Csillagba... őt meg jóval később valahova, talán Recskre...

FRÍDHOF De nem, az az Elemér volt...

PUKÁNSZKY Az Elemér?

FRÍDHOF Az Elemér, akit agyonverték, mert le akarta szoktatni őket a suksü-közésről...

PUKÁNSZKY Kistarcsán kérlek a Kálmán azt magyarázta, hogy ezt már nem fogják túrni az angolok meg az amerikaiak, és fel fognak minket szabadítani!

(FRÍDHOF, PUKÁNSZKY, ZOLTÁNYFFY nevet)

ZOLTÁNYFFY Összefutok a Kálmánnal a fronton, egy ukrán faluban, mínusz negyven fok, mondja nekem a Kálmán, most már biztos, hogy két héten belül felváltanak minket, hallotta a vezérkarnál... hogy az egész hadsereget felváltják... a tiszteket is... na aztán le is húzott két évet a sarkkörön túl, valahol Norilszkban... na ott volt mínusz ötvenöt is...

PUKÁNSZKY Mindig hülye volt a Kálmán.

(Csönd)

FRÍDHOF Heute rot, morgen tot.

PUKÁNSZKY Szép halál.

ZOLTÁNYFFY Mindig a hülyéknek van szerencsájuk.

(Csönd)

PUKÁNSZKY Na most akkor mi legyen?

FRÍDHOF Így nem lehet.

ANNAMARI Miről beszéltek ti?

(Csönd. PUKÁNSZKY visszaül a hokedlira, VANCSURÁra néz, aztán FRÍDHOFra. Megint VANCSURÁra néz, megint FRÍDHOFra. Csönd.)

PUKÁNSZKY Na?

FRÍDHOF Szó sem lehet róla.

PUKÁNSZKY Miért nem?

FRÍDHOF Csak makulátlan előéletű úriember lehet.

PUKÁNSZKY Frídhof, te obstruálsz!

FRÍDHOF Nem állíthatod, hogy úriember!

PUKÁNSZKY Honnét tudod, hogy nem az?!

FRÍDHOF Ne légy nevetséges, Pukánszky.

(FRÍDHOF, PUKÁNSZKY, ZOLTÁNYFFY merőn nézi VANCSURÁt.)

PUKÁNSZKY Olyan lény, hogy kitölti a testével az űrt, mely a teste nélkül üres volna.

FRÍDHOF Nem pontos. Olyan lény, hogy pont annyit szorít ki a térből, amennyi a tömege.

ZOLTÁNYFFY Nem pontos. Olyan lény, hogy nem szorít ki többet a térből, mint a tömege.

VANCSURA Mit bámulnak rajtam?

PUKÁNSZKY Fajsúly tekintetében bármely közegben lebeg.

ZOLTÁNFFY Maga a közeg.

ANNAMARI Szerintem troglodita.

PUKÁNSZKY Attól még lehet úriember.

FRÍDHOF Úriember ilyen munkát nem vállal.

VANCSURA Mit tetszik mondani?

PUKÁNSZKY Egy földesúr lehet úriember?

FRÍDHOF Lehet.

PUKÁNSZKY Kizsákmányoló egy földesúr?

FRÍDHOF Marxistán fogalmazva feltétlenül.

PUKÁNSZKY És mégis lehet úriember. Ha bebizonyítom, hogy a kérdéses egyed kizsákmányoló, akkor lehet úriember, igaz?

ZOLTÁNFFY Igaz.

PUKÁNSZKY Frídhof?

FRÍDHOF Ha kizsákmányoló, akkor úriember? *(nevet)* Jó. Bizonyítsd be. Én fogom védeni. Ki lesz a bíró, Annamari?

PUKÁNSZKY Egy nőnemű asszonyállat? Soha!

ZOLTÁNFFY Akkor én leszek a bíró.

(VANCSURA feláll, a pianínóhoz megy, felhajtja, nézegeti)

ANNAMARI Én nagyon örülök, hogy itt vagytok, rég nem láttalak benneteket, de ez most micsoda?

PUKÁNSZKY Nem értem, szívecském, ezt a szemrehányó árnyalatot a hangodban. Te is meglátogathattál volna minket!

ANNAMARI Én nem járok ki... Elcsúszom, aztán combnyaktörés... És ezen a környéken!... Leütnek, kifosztanak... A nyanyákkal is csak telefonon diskurálok... Már presszóba se járok velük... különben is, majdnem minden barátnóm meghalt már... Van egy bejárónóm, az jön hetente egyszer, az be is vásárol, meg elmegy a patikába... Néha a fiatalok is... akiknek franciaórát meg németórát tartok... Kedvesek... De nem is az, hogy félek... csak nézem az embereket... és valami rémes, üveges üresség van a szemükben... Én itt már annyi nemzedéket megismertem... azokat is kár volt... én ezeket már nem akarom megismerni... látni se akarom őket...

PUKÁNSZKY A szégyen utcái... Les rues du l'honte.

ZOLTÁNFFY Les rues *de* l'honte.

FRÍDHOF *De la* 'honte.

PUKÁNSZKY Jó, akkor *de la* honte.

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY VANCSURA hátát nézi. VANCSURA pötyögni kezd a zongorán: „Száz forintnak ötven a fele...”)

- PUKÁNSZKY Annamari, nekünk néha vád- meg védőbeszédet kellett tartanunk latinul, a római jog fogalmaival... és az egész osztály szavazott, kinek az érveit fogadja el... A leghülyébbek padsora, az ablak felől, az volt a cigányok padsora... A nihilistáké... Capite censi... És a mindenkori leghülyébb gyerek volt kinevezve cigányvajdának... De ők is szavazhattak... Nemcsak a plebs, meg a szenátus...
- FRÍDHOF Át lehetett kerülni egyik padsorból a másikba, ha tanult valaki. Ott még nem számított más, csak a tudás.
- ZOLTÁNYFY Latinul nem vállalom. Annyira még nekem se jó a memóriám.
- PUKÁNSZKY Magyarul.
- FRÍDHOF Hagyja már abba azt a klimpírozást!
- VANCSURA *(abbahagyja)* Én kérem a munkámat végzem. Én szeretem a melómat, sok helyre be bírok jutni, ahova különben nem... Én szeretek bánni az emberekkel...
- ZOLTÁNYFY Bánni... Az emberekkel... *(bólogat)*
- VANCSURA Nem mindenki ilyen micsoda. Mért, kicsodák maguk?! Mire vannak föl? Mindjárt összeírom a lefoglalt tárgyakat, és akkor az adós aláírja a jegyzőkönyvet, mert azt úgy hívják, hogy jegyzőkönyv, abból egy példányt itt hagyok, és kalap. Hiába próbáltam itten emberségesen segíteni...
- FRÍDHOF Hagyjuk futni.
- PUKÁNSZKY Frídhof! Ez nem is obstrukció, ez már úriemberhez méltatlan gyávaság!
- ANNAMARI Mi van veletek?
- (VANCSURA irkál valamit, végigjárja lassan a lakást)*
- ZOLTÁNYFY Ügyész úr, védő úr, mindennemű morális és szociális megfontolást tegyenek félre. Ez bíróság.
- PUKÁNSZKY Igenis. Nos tehát. Kizárólag gazdasági szempontból szemlélve az ügyet, teljességgel értelmetlen nyugdíjasoktól közüzemi díjhátralékot foglalással behajtani. A szolgáltató vállalatok kinnlevőségei legalább fele részben nagyvállalatok adósságát képezik, ezeket az állam politikai okokból el szokta engedni, és a szolgáltatók előbb-utóbb leírják. A kisfogyasztók tartozása nem sokat számít a szolgáltatók mérlegében.
- FRÍDHOF Az adósság mindenképpen tartozás, és tartozást foglalással behajtani jogszerű. Az összeg nagysága jogilag közömbös.
- ZOLTÁNYFY Így van.
- PUKÁNSZKY Felteszem, a szolgáltató az adósság behajtása érdekében a bíróságnál eljárást indít, majd a végrehajtási végzést követően megtörténik a foglalás, majd az árverés, majd az elárverezett tárgyak

elszállítása. Ezek a költségek előlegként a szolgáltatót terhelik. Mire ezt is be tudja hajtani, a pénz romlott. Az árverezés szerény bevételt hoz csupán, a kinnlevőség alig csökken.

FRÍDHOF Sok kicsi sokra megy. Az ilyen árverezés, amennyiben publicitást kap, visszatartó erejű lehet.

ZOLTÁNFFY Így van.

PUKÁNSZKY Az eljárás munkát ad egész sor embernek: a bírónak, a gépíróknak, a végrehajtónak, a kikiáltónak, a szállítóknak... meg azoknak, akik az ilyen peres ügyekkel a szolgáltatóknál foglalkoznak, a bürokratikus gépezetet duzzasztva és hatékonyságát rontva. Mindezek sem az államnak, sem a szolgáltató vállalatnak nem hajtanak hasznot, csakis saját maguknak. Ráadásul olyan rétegeket fosztanak ki végképp, amelyeket sem az állam szociális gondoskodása, sem civil szervezet nem véd.

FRÍDHOF Ez nem ide tartozik.

PUKÁNSZKY Kérem. Az olyan embert, aki végrehajtónak áll, kénytelen vagyok elősdíneket, tehát kizsákmányolónak tekinteni.

FRÍDHOF Hol az extraprofit, amit egy végrehajtó lefölöz? Utasítást kapott, hogy egy adósságot, amelyet nem vitat senki, behajtsa. Ez nem kizsákmányolás.

PUKÁNSZKY Egy végrehajtó nem katonai szervezet tagja, nem kényszerrel sorozták be, amit cselekszik, azt nem parancsra tette. Ha nincs szakképesítése, utcaseprést is vállalhatna. Ő azonban a megélhetésnek ezt az alantas és könnyű formáját választotta.

FRÍDHOF Ez demagógia! A vád mintha azt sugallná: ha senki sem vállalna erkölcsileg problematikus állást, akkor senki sem menne el végrehajtónak, s így a társadalom kikényszeríthetné az adósságok eltörlését... Ez felforgató nézet. Szép eszme, csak utópisztikus.

PUKÁNSZKY Egyes dél-amerikai országokban az áramszolgáltatás ingyenes. Estéknként csodálatos látványt nyújtanak a ragyogóan kivilágított nyomornegyedek. A dolog anyagilag is megéri, a turisták miatt. Konszenzus kérdése, milyen szolgáltatásért kell fizetni...

ZOLTÁNFFY Gazdagság kérdése...

FRÍDHOF Visszautasítom, hogy a magyar jogrendet távoli jogrendekkel hasonlítsák össze. Vannak saját törvényeink, amelyek olyanok, amilyenek, de a betartásukról a társadalomnak gondoskodnia kell.

PUKÁNSZKY Engem börtönbe kell dugni, Annamarit le kell csukni, a Zoltánffy védőurat ki kell telepíteni... Akkor is voltak törvények, ugye, és be kellett őket tartatni...

ZOLTÁNFFY Ez nem tartozik a tárgyhoz.

FRÍDHOF Én is erre akartam figyelmeztetni.

PUKÁNSZKY Visszavonom. Csak arra akartam felhívni a figyelmet, hogy aki maga értékét nem termel, és aki a legszegényebbek további elnyomódását cselekvőleg segíti elő, az kizsákmányolónak tekintendő. Igaz, hogy a mai magyar társadalomban a kreativitás abban merül ki, hogy a meglévőt élük fel és osztják el újra - ez a norma azonban civilizált államban nem tekinthető normálisnak...

FRÍDHOF Ez szociális és erkölcsi érvelés, amellyel egy bíróság nem tud mihez kezdeni. Védencem jogállamban törvényes és bevett munkát vállalt. Nem tekinthető kizsákmányolónak.

ZOLTÁNYFFY Uraim: minden jogrendszer a társadalom legerősebb rétegeinek az érdekeit védi, ergo magát a kizsákmányolást és a jogtalanságot védi, a társadalom működőképességének érdekében. Elvont igazságosságra a szónokok ne hivatkozzanak. - Ószeres úr!

VANCSURA Nem vagyok ószeres!

ZOLTÁNYFFY Akkor vigéc úr! Mennyi a maga javadalmazása?

VANCSURA Kiszállásonként kapok minimum kétezret... és a becsérték százalékát, összegtől függően degresszíve... négy százaléktól fél százalékgig... van költségátalány, összegtől függően degresszíve nyolc százaléktól egy százalékgig... De ebből fizetem az irodabérletet, a titkárnőt, a telefont, mindent!

ANNAMARI Rendes a pasas. Felajánlotta, szerez valakit, aki feketén beköti a villanyomat...

VANCSURA A gázt is!

ZOLTÁNYFFY Mi is ezt csináltuk, mikor a TÜKER-nél voltam lehordó: megbuheráltuk a mérleget, és az utolsónak eladtuk, ami a platón megmaradt...

FRÍDHOF Ez nem tartozik a tárgyhoz.

ZOLTÁNYFFY Bocsánat. - Amit a tanú előadott, az nem enyhítő, hanem súlyosbító körülmény. Tudatosan meg akarja rövidíteni a végrehajtást kérő államot vagy szolgáltatót. A vád érveit nem tudom elfogadni, a védelem érveit igen, de a tanú vallomása alapján azt az ítéletet hozom, hogy a vádlott kizsákmányoló.

(Kis csönd)

PUKÁNSZKY Ha kizsákmányoló, akkor úriember. Akkor pedig felkérhető.

FRÍDHOF Ez amolyan hegeliánus, még inkább brechti dialektika. Semmi valóságtartalma.

PUKÁNSZKY Dehát ebben egyeztünk meg az elején! Azt nem lehet utólag felrúgni! Az nyilas - bolsevik eljárás lenne! Kérdezd meg a Zoltánffy, felkérhetjük-e!

FRÍDHOF Felkérhetjük, Zoltánffy?

ZOLTÁNYFFY Ha úriember, akkor igen.

PUKÁNSZKY Kizsákmányoló, vagyis úriember, a feltételek szerint.

(Csönd)

- VANCSURA Miről beszélnek maguk?
- PUKÁNSZKY Egyet se féljen, vigéc úr, maga a magyar jövő.
- ANNAMARI Gyerekek... mit akartok ti művelni az én lakásomban?
- PUKÁNSZKY Annamari, telefonban nemigen tudtuk volna... Illetve hát el tudtam volna mondani, de akkor te ma be se engedsz ide minket... Ha ez az úr nem lett volna itt, már rég túl lennénk rajta... Illetve nem, mert a Kálmán nem jött el... talán szerencse is, hogy itt van ez az úriember...
- ANNAMARI Mit akartok itt csinálni?!
- FRÍDHOF Nézd, Annamari, ha lennének még olyan helyek... Bay Béla vívóterme mondjuk, vagy Hátszegié... Én nagyon nem szívesen veszek részt ebben...
- PUKÁNSZKY Megígérted!
- ZOLTÁNFFY Megígérted!
- FRÍDHOF Megígértem.
- ANNAMARI Mit akartok művelni a lakásomban?!
- FRÍDHOF Pukánszky, vedd elő.
- PUKÁNSZKY *(a hajókofferhez megy)* Stílszerűbb lenne egy hegedűtokban... de az rövid.
- ANNAMARI Mi van abban a kofferban, Pukánszky!?
- PUKÁNSZKY Darabokra szerelt gépágyú, összecsukszó műanyag karácsonyfának álcázva.
- ANNAMARI *(önkéntelenül elneveti magát)* De hülye vagy te, Pukánszky.
(PUKÁNSZKY kinyitja a koffert, kivesz belőle két hosszú, rozsdás kardot és feltartja őket. ANNAMARI felsikolt. Függöny)

II. felvonás

1. jelenet

(Mint az első felvonás végén. PUKÁNSZKY leereszti a kardokat, majd a pianínóra teszi őket. Csönd)

PUKÁNSZKY

Rozsdamarta, nem ragyog. *(nevet)* Pisztolyt könnyebb lett volna szerezni, még aknavetőt is árulnak potom áron... De igazi kardot nem.

(VANCSURA odamegy a pianínóhoz, nézegeti a kardokat)

ANNAMARI

Gyerekek, ne csináljátok! Frídhof!

FRÍDHOF

Én próbáltam őket lebeszélni...

PUKÁNSZKY

Nem is sértés volt, de gyalázkodás!

ZOLTÁNFFY

Ha a Pukánszky annak fogja fel, úgy én hajlandó vagyok lovagias elégtételt adni.

VANCSURA

Ezek igazi kardok! A maguké?

PUKÁNSZKY

Annamari, a Zoltánffy azt merészelte állítani, hogy te megcsaltál engem, még amikor a feleségem voltál. Ez nem sértés? A Zoltánffy a becsületedbe gázolt, Annamari!

ZOLTÁNFFY

Ellenkezőleg! Mindig is mélységesen megragadott, ma is meghat és rajongásra késztet Annamari ellenállhatatlan, tüneményes nőiessége! És ha megcsalta a férjét, akármelyik férjét, biztos, hogy neki volt igaza! És csak azt sajnálom, hogy nem velem!

PUKÁNSZKY

Az az igazság, hogy én csaltam meg őt. Ő pedig engem soha... már ameddig a férje voltam.

ZOLTÁNFFY

Ez az igazán sértő állítás, nem pedig az enyém! Jól tudjuk, ha a férjnek mással van viszonya, arról mindig a feleség tehet! Az nem is valódi csalás, az csak kényszer csalás! A volt feleségedet hibáztatod a saját disznóságodért! Te sértegeted őt, nem én!

PUKÁNSZKY

Vigéc úr, jegyezze meg: ha egy nőt meg akar tartani, akkor folyamatosan csalja meg. A nő csak azt szereti, aki után kapaszkodnia kell.

FRÍDHOF

Annamari, megcsaltad te a Pukánszkyt?

ANNAMARI

Nem emlékszem... Isten bizony, nem emlékszem!

PUKÁNSZKY

Teljesen mindegy, mi történt a valóságban! A sértés attól még sértés!

FRÍDHOF

Pont úgy veszekedtek, mint mikor arról volt szó, ki dobta messzebbre a füles labdát! És ki segítette át a másikat nyújtón a nagykelepnél!

PUKÁNSZKY Én őt.

ZOLTÁNFFY Én őt.

ANNAMARI De hogyan, mikor?

FRÍDHOF Tegnap a presszóban. Odahívott a Pukánszky, hogy valamit megbeszéljünk, közben véletlenül betért a Zoltánffy, leült, beszélgettünk, és akkor... Aztán felhívtuk a Kálmánt, jöjjön le a presszóba... Én addig békítettem őket... Aztán a Kálmán is... Ő még idegesebb lett, mint én... Nem sikerült. Annamari, próbáld meg te.

PUKÁNSZKY A sértés egy hölgyet ért, aki maga nem kérhetett elégtételt, kértem tehát én, mint a hölgy becsületének képviselője.

ANNAMARI Magam is meg tudom védeni a becsületemet!

PUKÁNSZKY Irreleváns. Én vagyok a kihívó.

ANNAMARI Ha a Zoltánffy bocsánatot kér, elmarad a párbaj?

PUKÁNSZKY Akkor el.

ANNAMARI Zoltánffy, kérjen bocsánatot!

ZOLTÁNFFY Nem kérek. Én semmi sértőt nem mondtam, és ha ezt mégis sértésnek fogja fel, akkor meg kell verekednünk.

ANNAMARI Frídhof!

FRÍDHOF Tudod, hogy ilyenek.
(Csönd)

ANNAMARI A párbajhoz négy segéd kell! Orvos is kell...

PUKÁNSZKY Orvosnak itt van a Frídhof. Segéd meg lesz kettő... szükséghelyzet.

ZOLTÁNFFY Én lovagiasan hozzájárultam, hogy csak két segéd legyen, és az egyikük egyúttal az orvos is, a Frídhof. A másik segéd a handlé úr lesz... ha már a Kálmán volt olyan aljas, és meghalt ma nekünk...

PUKÁNSZKY Nem segéd, annak azért nem eléggé úriember, hanem tanú.

ANNAMARI Mi a különbség?!

PUKÁNSZKY Jogilag semmi. De azért mégis.

ZOLTÁNFFY Valóban. Nem second, hanem témoin.

PUKÁNSZKY Ha a Brisits tanár úr hallaná a kiejtésedet, forogna a sírjában!

ZOLTÁNFFY „Brisits Frici, Frici, mért maga oly pici, pici”...

ANNAMARI Gyerekek, ez valami új vicc?

FRÍDHOF Nem úgy fest.

VANCSURA Maguk itt mit fognak?... Ezekkel a kardokkal?

PUKÁNSZKY Frídhof! A segédek állapodjanak meg a feltételekben!

ZOLTÁNFFY A segéd, meg a tanú.

PUKÁNSZKY A segéd, meg a tanú.

FRÍDHOF Ajánlatos lenne, ha a tanú úrnak mindenki bemutatkozna. Ahogy szokás.

VANCSURA Mi vagyok én?

PUKÁNSZKY Tisztelt tanú úr, engedje meg, hogy bemutatkozzam: Pukánszky Béla Géza tűzészázados, biztosítási ügynök, faipari rabmunkás, asztalozó vicctulajdonos, aszfaltmunkás, villanyszerelő, jogtanácsadó, jelenleg nyugdíjas... Kiválóan tudok hegeszteni, bütübe gyalulni... *(összevágja a bokáját, tiszteleg)*

FRÍDHOF Mikor Újvidékre vezényelték, epilepsziát színlelt, rögtön visszahelyezték Budapestre... sose volt muszáj disznóságokban részt venni, tudja... még ebben a században sem... hazudik, aki ezt állítja... fel is mentette 45-ben a népbíróság...

PUKÁNSZKY 45-ben még igen... *(nevet)*

ZOLTÁNFFY Zoltánffy Károly lovassági százados, minisztériumi osztályvezető, internált föld- és pályamunkás, TÜKER-lehordó, gépkocsivezető, üzletkötő, vállalati SZB-titkár, jelenleg nyugdíjas... *(összevágja a bokáját)*

FRÍDHOF Dr. Ajtósy Gyula gyermekorvos.

VANCSURA Maga nem micsoda, Frídhóf?

PUKÁNSZKY Az csak a magyarosított gúnyneve, akkor kapta, amikor megtudtuk, hogy sebész akar lenni... Friedhof németül azt jelenti, hogy temető.

ZOLTÁNFFY A Frídhof elfajzott alak, sose volt más foglalkozása, még csak le se sítotték... egy dezertőr... egy dögész...

VANCSURA Hogy mi, halottkém?!

FRÍDHOF *(nevet)* Dehogy, csak orvos... az Eötvös Kollégiumban hívtak így minket, orvostanhallgatókat...

ZOLTÁNFFY Mégse sebész lett, hanem gyerekorvos...

PUKÁNSZKY Miért, sebészként a Pommersheim mellett volt adjunktus a Rókusban!

VANCSURA Kicsoda mellett?

PUKÁNSZKY A Pommersheim mellett! A híres Pomi! Nem hallott róla? Még negyven éve sincs, hogy meghalt!

VANCSURA Én még nem is éltem akkor!

PUKÁNSZKY Az nem kifogás. Tessék megtanulni az országot, ahol élni méltóztattik. Micsoda dolog. A Frídhof különben most itt csak segéd lehetne, de szerencsére okleveles sebésztudor is, ahogy a párbajkódexben áll... Jó szakma az övé... Az ugyan nem biztos, hogy szép honunkban egyáltalán lesz-e még gyerek, de beteg gyerek, az mindig lesz...

ZOLTÁNFFY Tanú úr ismeri a háziasszonyt?

VANCSURA Özvegy... doktorné...

ZOLTÁNFFY Özvegy dr. Belohorodszky Aurélné, korábban özvegy Káposztás Kornélné, korábban özvegy dr. Benvoli Olivérné...

PUKÁNSZKY Továbbá volt Pukánszky Béla Gézáne, volt báró Weiss Samuné, volt gróf Abonyi Mórícne... Mi aztán tudjuk, mi a szerelem, vigéc úr!

FRÍDHOF Fiatalember, fogadjon el egy tapasztalatot: azt még kibírjuk valahogy, ha minket nem szeretnek, de azt nem bírjuk ki, ha nincsen kit szeretnünk.

PUKÁNSZKY Az embert sose szerethetik eléggé.

ZOLTÁNFFY Az embert túlságosan szeretik néha, ahhoz képest...

PUKÁNSZKY A Weiss bárót, Annamari második férjét én bújtattam a háború alatt, mert a báró úr származása nem volt makulátlan... egy szekrényben csücsült a báró úr hónapokig a legénylakásban... Közben meg Annamari megcsalta - na nem velem, hanem egy vezérőrnaggyal...

ANNAMARI Mindenkinek azt kellett hazudnom, hogy a Weiss lelépett Svájcba, engem itthon hagyott a hűtlen ember, és ezt csak úgy tudtam hitelesen elmesélni, hogy valóban el is hittem. Ő lelécelt, engem meg itt hagyott egyedül! És megharagudtam rá, és bosszúból meg is csaltam...

ZOLTÁNFFY Annamari, magát ezért senki sem hibáztatja! Maga akkor ment hozzá a Weisshez, amikor az már életveszélyes volt!

ANNAMARI Én azt akkor nem tudtam, én csak beleszerettem.

ZOLTÁNFFY A Kassai-Schwerer is ezzel jött, egy osztálytársunk, mikor elvett egy zsidó lányt... hogy beleszeretett...

PUKÁNSZKY Szép lány volt...

ZOLTÁNFFY Kedves is volt...

PUKÁNSZKY Kedves is volt...

ZOLTÁNFFY Na mikor jöttek a zsidótörvények, a feleség mentesülhetett volna mint árja-párja, de ő inkább leugrott az ötödikről, kezében a csecsemővel... és a nagyobbik gyerek, az ötéves fiú, ott állt és nézte...

PUKÁNSZKY Aztán felnőtt a nagyobbik gyerek, lediplomált, és huszonöt évvel később felballagott ugyanazon a lépcsőn az ötödikre és leugrott ő is...

ZOLTÁNFFY Le bizony.

ANNAMARI Komolyszemű, érzékeny lány volt, nem túlélő típus... Később úgyis elpusztult volna az ostrom alatt, vagy még később a kitelepítésben...

FRÍDHOF Annamari férjeiről is köteteket lehetne írni...

PUKÁNSZKY Annamari legnagyobb hőstette a Káposztás... Tudja, ószeres úr, Annamari már hatvan körül járt, és meghirdette a cselédszobát, és a Káposztás is jelentkezett albérlőnek... És szentül fogadta, hogy nők nem fognak járni hozzá, dehogy járnak hozzá nők... de aztán kiderült, hogy jártak viszont hozzá a fiúk... Annamari bepipult, elcsábította, és megtérítette a Káposztást... hatvan évesen... a Káposztás mennyi volt akkor, negyvenöt?

ANNAMARI Miért, a Dénes Zsuka kilencvenkilenc évesen is aktív volt, maga a Szepe mesélte... A Káposztás, az édes fiú volt... Nagyon szerettem... Kár, hogy beteg lett... ápoltam két évig, mégis meghalt... negyvenhét évesen... .

FRÍDHOF Pedig akkor még nem volt AIDS.

ANNAMARI Azóta nem kísérleteztem albérlővel.

PUKÁNSZKY Hányszoros özvegy is vagy? Háromszoros? Akkor neked voltaképpen háromszoros özvegyi nyugdíjat kellene kapnod!

ZOLTÁNYFY Annamari... én itt most tanúk előtt kijelentem, hogy ha a párbaj után életben maradok, megkérem a maga kezét!

ANNAMARI *(nevet)* Előbb is eszébe juthatott volna, Zoltánffy!

ZOLTÁNYFY Drága Annamari, nekem hatvan éve más sem jár a fejemben! Én titokban a maga minden félrelépését följegyeztem...

ANNAMARI Akkor miért nem kért meg előbb?

ZOLTÁNYFY Mert hol maga volt férjnél, hol én voltam nős. Hol maga volt börtönben, hol én voltam internálva...

VANCSURA A néninek börtönben is tetszett lenni?

ANNAMARI Tetszettem.

PUKÁNSZKY Az Annamari már elvált a második férjétől, de lefoglalták az első férjét, a gróft, aki nem emigrált idejekorán, és világos volt, hogy Annamarira is vadászni fognak... A vagyonból maradt annyi, hogy nyitott egy trafikot... és akkor ráfoglalták, hogy összeesküvő, mert nem fogadja el a forintot... négy évvel a forint bevezetése után!

ANNAMARI *(nevet)* Elterjedt a rémhír, hogy a százforintost le fogják bélyegezni... vagyis érvénytelenítik... és mindenki szabadulni akart a százasától, mindenki százassal fizetett, én meg hiába próbáltam aprót beszerezni, nem tudtam visszaadni... és följelentettek, hogy nem fogadom el a forintot...

PUKÁNSZKY Daliás idők. Miután kijött a börtönből, akkor jöttem én.

ANNAMARI Dehogy, előttem volt egy... aki elhagyott... akkor kezdtem inni, éjjel a presszóban...

ZOLTÁNYFY Akkor még reggelig voltak nyitva a presszók... Istenem, az ötvenes évek!

PUKÁNSZKY Ja igaz. Mindegy. Aztán én szereztem állást Annamarinak... Sofőr lett a TEFU-nál.

VANCSURA Hogy micsoda?

ANNAMARI Teherautósofőr. 56-ig. Jobb, mint traktoristának vagy buszsofőrnek lenni.

PUKÁNSZKY 56-ban kimehettünk volna...

ANNAMARI Bocsáss meg, édesem, mi akkor már el voltunk válva.

PUKÁNSZKY Ja persze.

ANNAMARI Hogy mehettem volna ki? Negyvenegy évesen?! A férjem kiment a lányommal... Azóta se láttam a lányomat, csak az unokámat, egyszer, nyolcvannyolcban...

VANCSURA Lett egy lánya a néninek?

ANNAMARI Mielőtt letartóztattak. Azért utál a lányom azóta is, mert hagytam magam börtönbe csukni, és ő anya nélkül nőtt fel... Dehát amikor kijöttem, vele akartam élni!... de a férjem nem akarta, méghogy az ő lánya, egy börtöntöltelék és osztályidegen anyával?!... az egy vonalas pali volt, aztán ő ment ki 56-ban elsőként...

ZOLTÁNFFY Annamari, az a főmufti magának nem volt a férje! Én ezt pontosan tudom!

ANNAMARI Tényleg. Mindegy, a lányom apja.

ZOLTÁNFFY Annamari, hozzám jön feleségül?!

ANNAMARI Eddig miért nem kért meg? Ismerjük egymást évtizedek óta...

ZOLTÁNFFY Mert olyan jó volt álmodozni magáról... . egész életemben... aki még ott van a talonban... jó volt tudni, hogy van egy ideál... akire lehet vágyva vágyani... Az elérhetetlen... Az eszmei... Jobb volt így, mintsem elvenni magát egy időre... De most, hogy maga is sokszoros özvegy, meg már én is özvegy vagyok... Nincs közöttünk többé akadály! Meg hát, korábban maga még nem is volt érett.

PUKÁNSZKY A házasságra, úgy érted?

ZOLTÁNFFY Úgy.

PUKÁNSZKY Volt neki hat férje, legalább hat huzamos élettársa...

ZOLTÁNFFY Az én kezemre nem volt érett!

PUKÁNSZKY Az más. - Annamari, menj hozzá!

ANNAMARI *(nevet)* De mért nem akar elvenni egy fiatal?

ZOLTÁNFFY Mert azokban nincsen meg az alázat. Az alázat a szerelem iránt, az alázat a másik ember iránt. Kísérleteztem az összes évjáráttal, higgye el, és mondhatom, hiába simább a bőrük, hiába peckesebb a mellbimbajuk - nem tudnak azok semmit, csak hisztériázni. Jöjjön hozzám feleségül, Annamari!

ANNAMARI Ha ezt a párbaj-hülyeséget abbahagyják, akkor igen.

ZOLTÁNFFY Azt nem lehet.

PUKÁNSZKY Hát nem is. - Frídhof, légy szíves.

(Csönd. FRÍDHOF elővesz egy könyvet és kinyitja.)

FRÍDHOF Mint vezető segédnek, a békítéssel kell kezdenem!

PUKÁNSZKY Tessék az elejéről!

ZOLTÁNYFY Legyen szabályos!

VANCSURA Maguk párbajozni fognak?! Ezzel a két rozsdás karddal?!

PUKÁNSZKY Nem valami gyors a felfogása magának. - És mi az, hogy rozsdás?! Patinás! Egy múzeumból loptam. Tudtam én, hogy ezek az urak bénák és nem szereznek... Gondoltam, először is ki kell kapcsolnom a riasztót... még jó, hogy voltam villanszerelő... Nézem a portásfülkében, hát be sincs kapcsolva... Aztán kiderült, hogy a rézkábelt is kilopták a falból...

VANCSURA Dehát azt nem lehet! Az gyilkosság! Nem veszek részt!

FRÍDHOF Mentem mortalia tangunt...

VANCSURA Mit mond?!

ZOLTÁNYFY „Lelkét megérintette az emberi sors...” Vigéc úr itt van velünk egy órája, és még mindig nem tud latinul!

PUKÁNSZKY Nem túl tanulékony az ipse.

VANCSURA Micsoda... idejétmúlt izé!

PUKÁNSZKY Idejétmúlt?! Hol él maga? Mi ugyanis a középkorban élünk, vigéc úr. Keresztesek vonulgatnak át édes hazánkon ENSZ-lobogó alatt, az utcán bármikor ledöfhetnek valami gyilkoslévél, világi törvénykezés szinte nincs, cuius religio, eius regio, ráolvasással gyógyítanak, gazdasági racionalitás nem létezik, és akkor elavult a párbaj? A maga feje tele van sötétebb babonákkal, mint azoké a boszorkány-égetős középkorban!

VANCSURA Magukat megőriztette a sok rendszerváltás...

PUKÁNSZKY Nem a rendszer a lényeg, hanem hogy mit művelnek egymással az emberek.

ZOLTÁNYFY Minden rendszer az emberre hasonlít, handlé úr.

FRÍDHOF Az emberből sose jön ki más, csak ami benne van... Legföljebb nem tud róla, de az van benne... és az jön ki belőle, nem más...

ZOLTÁNYFY Persze kérdéses... Csupa szerepet játszottam világéletemben... eljátszottam a gyereket, a fiatalot, az érettet, az öreget... és egyik se volt az igazi...

PUKÁNSZKY Na gyerünk.

FRÍDHOF A feltételeket én mint vezető segéd írásban már rögzítettem. Ahogy szabályos. Szigorított kardpárbaj, első vérig. Majd a tanú úr jóváhagyja. *(Elővesz egy papírt)* Helyszín Annamari lakása, dátum ma, felek neve itt van, segédek neve... Kihúzzom a Kálmánt, és beírom a tanút. Szabad az igazolványát... *(VANCSURA átadja a fényképes igazolványát)* Vancsura László Károly Ignác önálló bírósági végrehajtó...

- PUKÁNSZKY De sok neve van magának!...
- ZOLTÁNYFY Apage satanas!
- FRÍDHOF Beírom... *(az igazolványt visszaadja VANCSURÁnak, aki elteszi)*
Amint látja, Vancsura úr, ez a könyvecske Clair Vilmos párbaj-
kódexe. Singer és Wolfner irodalmi intézet Rt kiadása, Budapest,
tizenhatodik kiadás.
- PUKÁNSZKY *(elővesz egy könyvet)* Én is elhoztam...
- FRÍDHOF Ez azért sértő!
- PUKÁNSZKY Csak a biztonság kedvéért... A szerző 1929 május havában kelt
előszava szerint, idézem: „Nincsen nemzet a világon, ahol annyi
becsületügyet intéznének el lovagias úton, mint éppen minálunk,
Magyarországon. Társadalmunk és igazságszolgáltatásunk hiányos
berendezése is jelentékenyen hozzájárul, hogy így legyen... Azt a
merénylőt, aki az ember morális élete, egyéni méltósága, becsülete
ellen tör, egyszerű pénzbüntetéssel sújtják, és csak ritka esetben
fogházzal... Amíg a törvény csak így védelmezi a becsületet, addig
a párbajok nemcsak fölöslegesek, de szükségesek...” - Szóval már
akkor is... A párbajról, Vancsura úr, jegyzőkönyv készül, és
mindenki aláírja. Maga is.
- FRÍDHOF A negyedik paragrafus szerint, idézem, „párbajt vívhat mindenki,
akit erkölcsi élete és az ellene vagy általa elkövetett sértés lovagias
fegyverekkel való elégtételre minősít, illetve kötelez. Párbajképes,
aki életének férfikorát már elérte...” *(körülnéz)* Ez stimmel. „... és
akit a becsülettel összeférhetetlen cselekmények vagy üzelmek nem
terhelnek...” Tanúsítom, hogy őket nem terhelik. „A párbaj színhe-
lyén csak a vívófelek, a segédek vagy tanúk és az orvosok lehetnek
jelen...” Vagyis Annamari kimegy.
- ANNAMARI Nem megyek ki!
- FRÍDHOF Pillanat... *(visszalapoz)* „Nők sem mint vívófelek, sem mint
segédek vagy tanúk nem szoktak szerepelni...”
- PUKÁNSZKY „Nem szoktak”. Vagyis nincs kizárva. Clair Vilmos nők párbajait is
említi! Például Jeanne D’Arc párbaját Montmorency herceggel...
Meg azt a két hölgyet, akik Richelieu bíboros szerelméért
vetélkedve párbajoztak egymással...
- FRÍDHOF Jó, felőlem Annamari bent is maradhat. Majd leül szépen a fotelba,
és végignézni, mint Gertrudis végignézte Hamlet és Laertes
párbaját.
- ZOLTÁNYFY És hol lesz a mérég?
- FRÍDHOF A Vancsura végrehajtó úr kávéjában.
- ZOLTÁNYFY Honderú!
- FRÍDHOF Nem egyszerű sértést írtam be a jegyzőkönyvbe, hanem gyalázást
annak alapján, hogy, idézem a 10. paragrafusból: *(lapoz)* „A meg-
csalt férj sérelme a tetteleges bántalmazás kategóriájába tartozik és

annak legsúlyosabb esete... A nő ellen elkövetett sértés egyenlő értékű az illetőnek védelmére feljogosított férfiún esett sérelemmel...”

PUKÁNSZKY

Helyes.

ANNAMARI

Frídhof! Hogyhogy te ezt a tébolyt támogatod?!

FRÍDHOF

A következő passzust mindazonáltal megfontolásra ajánlom, idézem: „Ha azonban nem törvényes házastársról van szó, a sértés jóval enyhébben minősítendő.”

PUKÁNSZKY

Mit akarsz ezzel mondani?

FRÍDHOF

Hogy kénytelen leszek a gyalázást kihúzni és sértéssel helyettesíteni, és akkor a párbajfeltételek is enyhébbek.

PUKÁNSZKY

Ne viccelj velem, Frídhof! Én a férje voltam Annamarinak!

FRÍDHOF

De a sértéskor már nem voltál a férje.

PUKÁNSZKY

De a sértés tárgya én mint férj voltam, illetve Annamari feltételezett házasságtörése - amikor még én voltam a férje!

FRÍDHOF

A kódex semmiféle halasztott sértésről nem tud. Így a sértés nem sértés, és párbajnak nem lehet helye.

ANNAMARI

Remek, Frídhof! - Gyerekek, elmarad a párbaj.

(Kis csönd)

ZOLTÁNFFY

Add ide a kódexet, Frídhof. *(elveszi a könyvet, lapoz, keresgél, olvas)* Azt mondja, 15/e paragrafus: „Nő ellen elkövetett sértés esetében a nőt a férje s ha a nő még hajadon vagy özvegy volna, a fivére, vőlegénye, esetleg fia, az édesatyja vagy elsőági unoka-fivére, ha pedig hivatott védője nem volna, egy idegen gentleman is képviselheti...” Pukánszky idegen gentleman, mert már évtizedek óta nem a férje Annamarinak, így megvédheti.

FRÍDHOF

Add vissza a könyvet. *(visszaveszi, olvas)* „... egy idegen gentleman is képviselheti, akit a megsértett nő a sértés színhelyén és a sértés első pillanataiban védelmére felkért.” Ezt nem olvastad fel, Zoltánffy! Felkérte Pukánszkyt Annamari a védelemre tegnap délben a presszóban? Nem kérte fel. Pukánszky téged ki se hívhatott! Párbaj tehát nem lesz.

PUKÁNSZKY

Pillanat. Azt olvastátok fel, hogy a sértett nő vőlegénye is képviselheti a sértettet. Így van? Akkor Zoltánffy, mint Annamari kérője kihívhat engem, mert szerinte én sértettem meg Annamarit.

ZOLTÁNFFY

Ki is hívlak.

PUKÁNSZKY

Én pedig elfogadom a kihívást.

FRÍDHOF

Pillanat. Zoltánffy csak a kérője Annamarinak, de még nem a vőlegénye!

PUKÁNSZKY

Mondjál igent, Annamari, és máris a vőlegényed!

ANNAMARI Nem szeretem, ha az exférjem szerez nekem vőlegényt... Tudok én magam is szerezni, ha akarok...

PUKÁNSZKY Frídhof, kérdezd meg Zoltánffyól, megverekszik-e velem, ha te sem vállalod a levezetést, és más sem.

FRÍDHOF Hát nem is vállalom.

ZOLTÁNFFY Megverekszem.

FRÍDHOF Ti nem beszélhettek egymással!

PUKÁNSZKY Kénytelenek vagyunk, ha a vezető segéd ilyen.

ZOLTÁNFFY Egyetérték.

ANNAMARI Miért akartok ti verekedni mindenáron, az ég szerelmére?!

FRÍDHOF *(lapoz)* „33. paragrafus. Tényleges tisztek a kardpárbajt vissza nem utasíthatják. Kivételt képeznek a világháborúban vagy egyébként megrokkant, de tényleges szolgálatban álló tisztek, akiknek rokantsága lehetetlenné teszi, hogy kardpárbajt vívhassanak.” Bénák vagytok, süketek, vakok, én aztán tudom, én írom fel nektek az orvosságot...

ZOLTÁNFFY Pardon, mi nem vagyunk már tényleges tisztek. Ez a paragrafus ránk nem vonatkozik. És ha vonatkozna is, csak arról van benne szó, hogy visszautasíthatjuk a párbajt, de mi azt nem tesszük.

PUKÁNSZKY Éppen ellenkezőleg.

FRÍDHOF *(olvas)* „88. paragrafus. A segédek a kardpárbajt megtagadhatják: a/. Ha megbízójuknak karja annyira béna, hogy azzal a kardot kezelni képtelen. b/. Ha megbízójuknak jobb karja vagy egyik lába hiányzik.” Fiatalember, maga a Pukánszky tanúja a Kálmán helyett. Közlöm magával, hogy a Pukánszky jobb karja béna.

PUKÁNSZKY Majd vívok ballal.

ZOLTÁNFFY Akkor én a jobbik helyet követelem! Balkezes vívóval szemben az engem megillet!

ANNAMARI Kétkalkezes...

PUKÁNSZKY Annamari, ez most komoly.

FRÍDHOF Tanú úr, felhívom a figyelmét, hogy Pukánszkynek izomsorvadásos a ballába, és nem bírja használni.

PUKÁNSZKY Van rajta ilyen modern micsoda, elasztikus merevítő, ha akarja, letolom a nadrágomat, megnézheti.

FRÍDHOF Tanú úrnak felhívom a figyelmét, hogy Pukánszky vesebajban és prosztatatabajban szenved...

PUKÁNSZKY Grósztata-prosztata... Kit érdekel?! Különben is, mindez csak a testünk, az nem számít. Add ide azt a könyvet. *(lapoz a saját könyvében)* Idézem: „Ha azonban ezen testi hibában szenvedő egyének családi állás ellen való sértést követtek volna el, mindezek a tekintetek mellőzendők.”

(Csönd)

ZOLTÁNFFY Talán kezdjük. *(odamegy, elveszi a pianínóról az egyik kardot)*

FRÍDHOF A másik végén van a markolat!

ZOLTÁNFFY Köszí. Egy pillanat. *(felteszi a szemüvegét)* Csak a test romlékony, a szellem szabad, a lélek halhatatlan. *(kitörést mutat)* Tus á gós! Tus á droát!

PUKÁNSZKY A Brisits tanár úr megint forog a sírjában.

ZOLTÁNFFY Ezt a kardot megfogni se lehet rendesen...

PUKÁNSZKY Mert ez igazi.

FRÍDHOF Annamari, én mindent megpróbáltam. - Mint vezetősegéd, tisztelnél fogva felszólítom Önöket a békülésre. Közlöm továbbá, hogy amennyiben a sértő fél bocsánatot kér, az elégtétel meg van adva, és párbajra szükség nincs.

PUKÁNSZKY Dehogy kérek bocsánatot!

FRÍDHOF Nem neked kell bocsánatot kérned, hanem a Zoltánffynak!

ZOLTÁNFFY Nem kérek bocsánatot.

FRÍDHOF Pillanat. Nekem mint orvosnak kötelességem a kardokat tökéletesen fertőtleníteni. Az urak szíveskedjenek megmutatni a kardjukat. *(megszemléli a két kardot)* Ezek, uraim, felettébb rozsdás kardok. Ezeket a nálam lévő szerekkel fertőtleníteni nem tudom. *(olvas)* „A segédek becsületükkel felelősek azért, hogy a párbajnál használt fegyverek feltétlenül tiszták legyenek.” *(csönd, megint olvas)* „Jusson eszünkbe Kerr Alfonz híres mondása: ‘Nem a golyók, nem a pengék ölnek, hanem a segédek.’ ” *(csönd)*

ZOLTÁNFFY Szerezzen másik pár kardot, ha tudsz.

PUKÁNSZKY *(olvas)* 128. paragrafus: „A kardvizsgálatnál különösen nagy súly helyezendő a fegyverek tisztaságára, mert a legparányibb tisztatlanság, például rozsdás, a legkisebb sebzést is végzetessé teheti.” *(felneéz)* Beáll az általános szkepszis... *(nevet, majd tovább olvas)* „Fölötte ajánlatos az is, hogy az orvosok közvetlenül a párbaj előtt fertőtlenítsék a kardok pengéit.” Na kérek szépen. Fölötte ajánlatos. De nem kötelező.

ZOLTÁNFFY Fölötte ajánlatos, de nem kötelező.

PUKÁNSZKY Nagy súlyt helyeztél, Frídhof, a kardvizsgálatnál a rozsdára, ezt nyugtázzuk. Figyelmeztettél bennünket. Köszönjük. Kezddhetjük.

ZOLTÁNFFY Kezddhetjük.

(Csönd. PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY vívóállásba helyezkedik)

FRÍDHOF Az urak szíveskedjenek ingujjra vetkőzni.

PUKÁNSZKY Pardon. Máris.

(*PUKÁNSZKY leveti a zakóját és a mellényét. ZOLTÁNYFFY is leveti a zakóját és a mellényét. Megint vívóállásba helyezkednek.*)

FRÍDHOF Nadrágtartó nem maradhat, nadrágszíjjal kell helyettesíteni.

(*PUKÁNSZKY leveszi a nadrágtartóját. ZOLTÁNYFFY vár, neki nadrágszíja van.*)

PUKÁNSZKY Annamari, valamelyik férjedtől csak maradt egy nadrágszija!

ANNAMARI Nem tudom... Ki szoktam dobálni mindent, úgy évtizedenként...

(*PUKÁNSZKY összefogja a nadrágtartót és megköti a derekán. PUKÁNSZKY is, ZOLTÁNYFFY is vívóállásba helyezkedik*)

FRÍDHOF Kéretik a magyaros menzúrát megtartani!

(*PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFFY kinyújtott karral és karddal egymás kardjának hegyét érintik. ANNAMARI leül a fotelba, tűnődve nézi őket*)

FRÍDHOF Felhívom az urak figyelmét, hogy a corps á corps támadás tilos. (*PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFFY bólint.*) Az urak négy vezényszót fognak hallani. Az első: En garde. Ennek hallatán az urak tisztelegnek egymásnak. A második: Prêt! Ezt hallván az urak vívóállásba helyezkednek. A harmadik: Allez! Ezt hallván az urak megkezdik a támadást. A negyedik: Halte! Vívás közben bármelyik segéd vagy tanú ezt a vezényszót kimondhatja, s önöknek kötelességük azonnal megállni. Az urak tisztában vannak e vezényszavak jelentésével?

PUKÁNSZKY Igen.

ZOLTÁNYFFY Igen.

FRÍDHOF Minthogy gyalázkodásról, nem pedig egyszerű sértésről van szó, az urak a kardjukkal nemcsak vágni, de szűrni is jogosultak.

VANCSURA Jézusmária...

FRÍDHOF Maga fogja be! (*kis csönd*) S 'il vous plait! En garde!

(*PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFFY tiszteleg a karddal*)

FRÍDHOF Prêt!

(*PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFFY vívóállásba helyezkedik*)

(*Csőnd. VANCSURA gyorsan kitölti a két űrlapot*)

VANCSURA Maguk meg vannak veszve. (*Annamarihoz*) Itt tessék aláírni.

PUKÁNSZKY (*leereszti a kardját*) Alá ne írd!

VANCSURA Azt is lehet. Majd egy tanú a házból aláírja. Mindig szoktak akadni...

(*VANCSURA az ajtó felé indul.*)

ZOLTÁNYFFY Frídhof, nézz oda...

(ZOLTÁNYFY VANCSURA felé int. PUKÁNSZKY is odanéz. PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY eldobja a kardot, megelőzik VANCSURÁt és fenyegetően az ajtóba állnak. VANCSURA megáll.)

VANCSURA

Nálam van spray, velem nem lehet! Hatóság elleni erőszak! Az súlyos!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY egyszerre ráveti magát VANCSURÁra, leteperik, kicsavarják a kezéből a sprayt, ZOLTÁNYFY elszedi a mobilt és zsebrevágja, VANCSURA mellére térdel, VANCSURA nyüszít, rugdal, FRÍDHOF is odasiet, lefogja, PUKÁNSZKY körül-néz, feltápáskodik, kihúzza a telefont és a telefonzsinórral összekötözi VANCSURA kezeit meg lábait, majd ZOLTÁNYFY és FRÍDHOF segítségével a pianino elé gurítja.)

ANNAMARI

Ne csináljátok, gyerekek, mit csináltok, az ég szerelmére?! Frídhof!

FRÍDHOF

Inkább a fiúkat féltened.

ANNAMARI

Ti megőrültetek!

FRÍDHOF

Hát meg.

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY megigazítja a ruháját, lihegve, tá-molyogva visszabotorkálnak középre, nagy nehezen, nyögdecselve felveszik a kardjukat. FRÍDHOF is rendbeszedi az öltözékét, közép-re megy. Csönd.)

PUKÁNSZKY

Még szerencse, hogy nincs bennem a katéter... Ki van már vezetve.

ZOLTÁNYFY

Az a legrosszabb, amikor csövek lógnak ki az emberből.

PUKÁNSZKY

Annál csak az rosszabb, amikor csövek lógnak bele az emberbe.

ZOLTÁNYFY

Meg mikor reggel elviszik a melletted levő ágyról az estvéli hullát...

PUKÁNSZKY

Annál csak az rosszabb, amikor egy fiatal gyógyultan távozik...

ZOLTÁNYFY

Azért kicsit erőlködhettél volna!

PUKÁNSZKY

A jobb kezem béna, isiász...

ZOLTÁNYFY

Csúzom, csúzom, mondd meg nékem...

PUKÁNSZKY

Írni se bírok veled, megtanultam írni ballal... A bal lábam merev...
Megtanultam csak jobbal járni... Miért, te olyan fickós voltál!

ZOLTÁNYFY

Én félig nem is látok! Lehajolnom nem is volna szabad!

PUKÁNSZKY

Nemigen fogunk mi már bosztont vagy shymmit járni...

ZOLTÁNYFY

Járunk majd slow-foxot...

FRÍDHOF

(VANCSURÁhoz, aki a földön nyüszít) Nem lesz semmi baja, fiatalember, csak viselje jól magát.

ANNAMARI

Ti meg vagytok veszve, ez rajtam bosszút fog állni!

PUKÁNSZKY

Nem fog. Elmetéljük neki a nyakát.

ANNAMARI

Frídhof, csinálj velük valamit!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY vívóállásba helyezkedik)

FRÍDHOF

En garde... Prêt... Allez!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY összecsap, majd hátrálnak. Nem történt sérülés. ZOLTÁNFFY támad, PUKÁNSZKY véd. PUKÁNSZKY támad, ZOLTÁNFFY hátrál. Cseleznek. Összecsapnak. Semmi.)

FRÍDHOF

Halte!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY megáll, középre mennek, várnak.)

FRÍDHOF

En garde... Prêt... Allez!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY összecsap. Egyszerre megszólal a telefon ZOLTÁNFFY zakójának zsebében. PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY megáll)

FRÍDHOF

Mi az ördög?

VANCSURA

A mobilom! Adják ide, tartsák a fülemhez!

(FRÍDHOF ZOLTÁNFFY zakójához megy, kiveszi a mobilt)

FRÍDHOF

Hol kell ezt elzárni?

VANCSURA

Adja ide!

FRÍDHOF

Földhöz vágom, ha nem mondja meg!

VANCSURA

Azt a zöld gombot ott lent...

ZOLTÁNFFY

Így nem lehet vívni, ilyen körülmények között! Párbaj közben megszólal egy telefon, hát ki hallott még ilyet?!

PUKÁNSZKY

A vezető segéd úr ne egy telefonnal piszmojon! Nevetséges!

FRÍDHOF

Hol van itt zöld gomb?

ZOLTÁNFFY

Színvak a vezető segéd, ilyen nincs! - Add ide!

(FRÍDHOF odaadja a mobilt ZOLTÁNFFYnak)

ZOLTÁNFFY

Haló... Igen, igen...

VANCSURA

Ne beszéljen az én nevemben!

ZOLTÁNFFY

Egy kicsit zajos helyen vagyok, csókolom... Tessék csak mondani... Hogy az adós még tartozik a kamatokkal? Hát ilyen van, kezicsókolom... Hogy oda tetszik menni, és fejbe tetszik vágni? Hány éves a néni? Hetvenkilenc? Á, az nem kor... én aztán tudom... Hogy az ügyvéd mit mond?

VANCSURA

Ez az én ügyem, hát hogy képzeled?!

ZOLTÁNFFY

Semmi, csak egy másik ügyfél... Csókolom, üzenem az ügyvéd úrnak, hogy inkább ő menjen oda és ő vágja fejbe az adóst... Hát fejszével, kezicsókolom... Kisbaltával, ahogy szokták... *(elzárja a mobilt és a nadrágzsebébe dugja)* Na, ez most hatástalanítva van.

VANCSURA

Ha nem megyek haza, megnézik a kompjúterben a mai címeiket és idetalálnak! A titkárnőm hívni fogja a rendőrséget! A rendőrség ide fog jönni! Magukat le fogják tartóztatni!

PUKÁNSZKY Hű, de megijedtünk!

ZOLTÁNFFY *(a pianínóhoz megy és a kardot VANCSURA nyakához szegezi)* Ne vinnyogjon, kisfiam! Maga egy lovagias ügyben tanú, becsülje meg magát! Legyen büszke, kisfiam, hogy megtapasztalhatja, milyen is a magyar virtus. Ilyen manapság már ritkán adódik, kisfiam. És vigyázzon, mert ez a kard nagyon rozsdás. Ettől vérmérgezést lehet kapni, kishaver.

PUKÁNSZKY Ószeres úr, ne böszítse a Zoltánffyt, mert a Zoltánffy egy nyakas kálvinista!

FRÍDHOF Tudja, Vancsura úr, jártak hozzánk evangélikusok meg kálvinisták is, nemcsak katolikusok...

PUKÁNSZKY A Zoltánffy mindig ellógta a hittant, azt füllentette, hogy ő külön hittanra jár...

ZOLTÁNFFY Na. *(visszamegy a helyére)* Mi van? Ez párbaj, vagy történelmi lecke fiúknak?

FRÍDHOF Elnézést az uraktól. En garde... Prêt... . Allez!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY megint feláll, nekiveselkednek, lihegnek, igyekeznek, sántítva és félig bénán hadonásznak. PUKÁNSZKY támad, de ZOLTÁNFFY kivédi, és alulról megvágja PUKÁNSZKY hasát. PUKÁNSZKY hasán az ing véres lesz.)

FRÍDHOF Halte!

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY leáll, leengedik a kardjukat)

VANCSURA Vérzik!

FRÍDHOF Uraim, megállapítom, hogy az önök között fölmerült ügyben a megsértett becsület lovagias úton elégtételt nyert.

ZOLTÁNFFY Pukánszky, bocsánatot kérek.

PUKÁNSZKY Én is bocsánatot kérek, Zoltánffy.

(PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY összeölelkeznek. ANNAMARI a tenyerébe temeti az arcát. PUKÁNSZKY és ZOLTÁNFFY arcon csókolja egymást. Aztán leteszik a kardot a földre. Csönd.)

VANCSURA Dehát vérzik, nem látják?!

FRÍDHOF *(odamegy PUKÁNSZKYhoz, kezében az orvosi táska)* Vesd le az ingedet, megnézem, kitisztítom...

PUKÁNSZKY Semmiség, nem kell...

FRÍDHOF Hadd nézem meg...

PUKÁNSZKY Noli me tangere!

FRÍDHOF Pukánszky, ne hülyéskedj!

PUKÁNSZKY Ugyan, kérlek, semmiség! Ne félj, Annamari, a szőnyegedet nem fogom lecsöpögtetni, majd befelé fogok vérezni... *(Nevet, felveszi a mellényét, majd a zakóját, és leül a szabad fotelba)* Annamari, hozhatnád a piát.

2. jelenet

(ANNAMARI kimegy. ZOLTÁNYFY is fölveszi a mellényét meg a zakóját, leül a hokedlire. FRÍDHOF leteszi az orvosi táskát. Csönd)

- VANCSURA Dehát vérzik!... El fog vérezni!
- PUKÁNSZKY *(ZOLTÁNYFYhoz)* Szép vágás volt... Kvintből indítva... Tercce számítottam...
- ZOLTÁNYFY *(nevet)* Te vágtál meg mindig ezzel a csellel... Mindig tercre számítottam...
- PUKÁNSZKY Ha tudnám használni a jobbkaromat, sose vágtál volna meg.
- ZOLTÁNYFY Mért, nekem volt rosszabb, egy balkezes ellen! *(VANCSURÁhoz)* Tudja, őszeres úr, mi rengeteget vívtunk hajdanán... Már a középiskolában elkezdtük, jártunk külön vívásra a Dűpponghoz...
- PUKÁNSZKY Ő volt a Szent Imrében a tornatanár... Nála vívtunk heti két órában, de bármikor lemehettünk a tornaterembe...
- FRÍDHOF Kedves kis emberke volt... Minden osztálynak ő tartotta a testnevelést...
- ZOLTÁNYFY Illetve, volt nekünk még egy testnevelőnk, a Nándor... a rajztanár...
(FRÍDHOF, PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY nevet)
- PUKÁNSZKY Még egy testnevelés be volt írva, amit csak a Nándor tartott... a rajztanár!... ugyanis ő tartotta a lövészetet... A zsidók meg a rövidlátók fölmentést kaptak, a mázlisták... Nekünk magyar fiúknak nem lett volna szabad lőnünk, ugye, Trianon után... a békeszerződésben megtiltották a nagyhatalmak... erre találták ki a furfangos magyarok, hogy még egy testnevelést írtak be, és a rajztanár tartotta... jól átvertük a nagyhatalmakat...
- ZOLTÁNYFY Mi mindig pompásan átvertük a nagyhatalmakat, ebben az évszázadban különösen...
(FRÍDHOF, PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY nevet)
- FRÍDHOF A Nándor volt az egyetlen, aki pofozta a kölyköket. Az ilyenek találták fel a kerékpáros zászlóaljokat a téli Kárpátokba...
- PUKÁNSZKY A Dűppong Mihály kedves pofa volt. Törvívásban országos második lett a csapatunk!
- ZOLTÁNYFY Aztán sokat vívtunk a Ludovikán is...
- PUKÁNSZKY A Ludovikán tarolt a Boronkay Lajos, fölöttünk végzett a Szent Imrében, öttusázott, mindig ő nyerte kardban a dandárbajnokságot, sebesülten esett fogságba 43-ban és nem került elő, maradt utána három gyerek...
- ZOLTÁNYFY A Demjanovich Jóska is jól vívott, aki magyarosított Barankayra... De a Boronkayt sose bírta megverni... Rohamtüzér-parancsnok volt, 44 augusztusában esett el... Nőtlen volt, nem marad utána gyerek...

FRÍDHOF Osztálytársak voltak, a Boronkay meg a Barankay, aki Demjanovichról magyarosított... 27-ben érettségiztek...
(Csönd)

PUKÁNSZKY Érdekes, párbajozni mi sose párbajoztunk. Megvetettük azokat, akik párbajoznak...

ZOLTÁNFFY Sose párbajoztunk. Éppen ideje volt már.

3. jelenet

(Jön ANNAMARI tálcával, rajta poharak, néhány üveg jó ital. Leteszi a tálcát az asztalra, szétpakol, majd leül a fotelba)

PUKÁNSZKY *(mindenkinek tölt)* Kedves egészségetekre!
(PUKÁNSZKY, FRÍDHOF, ZOLTÁNFFY, ANNAMARI iszik.)

ANNAMARI *(VANCSURÁnak)* Ugráljon ide páros lábbal, ott van magának a zongoraszék! Nyugodtan igyék, senki nem fog végrehajtási panaszt tenni magára!

ZOLTÁNFFY Pukánszky, most már elengedhetnénk a handlé urat.

FRÍDHOF Előbb szépen aláírja a jegyzőkönyvet! Mindjárt meg is írom. Engedelmetekkel... *(feláll, a pianínóhoz megy és valamit ír egy lapra, amit a táskájából vesz ki)*

ZOLTÁNFFY A Frídhofnak igaza van, a formákat be kell tartani. - Handlé úr, szökdécseljen ide, magának is töltöttünk!

PUKÁNSZKY Békaügetés, vigéc úr!

VANCSURA *(fekszik a helyén)* Dehát vérzik! Ott folyik ki a vére a zakója alatt! El fog vérezni! Meg vannak örülve! Ilyen a világon nincs!

PUKÁNSZKY Te Zoltánffy... Szerinted mennyit ér ez a két kard?

ZOLTÁNFFY Ez a két rozsdás bökő?

PUKÁNSZKY Patinás! - Szerintem megérnek vagy 44 ezer forintot.

ZOLTÁNFFY Szerintem pontosan 44 ezret érnek.

FRÍDHOF *(felnéz az írásból)* Vancsura úr, mennyi is volt Annamari tartozása?
(VANCSURA hallgat)

FRÍDHOF Végrehajtó úr, kérdeztem valamit.

VANCSURA Örült gyilkosokkal nem tárgyalok...

ZOLTÁNFFY Benne is felébredt a magyar virtus! *(VANCSURÁhoz megy és a kardot hanyagul a torkának támasztja)* A legjobb barátom vérért nem átallok ontani, és akkor a te véredtől megjijednék?

VANCSURA Ott van az asztalon...

PUKÁNSZKY *(felveszi a papírt az asztalról, megnézi)* 44 ezer 536 forint. Zoltánffy, mennyit ér akkor egy patinás kard?

ZOLTÁNFFY Huszonkettőezer kettőszázhatvannyolc forintot.

PUKÁNSZKY Na ószeres úr. Lefoglalta ezt a két díszkardot, és ezzel az ügy be van fejezve. Magának úgylis enyves a keze. Hand-lés...

ZOLTÁNFFY Na ne!

FRÍDHOF Jaj, ne!

PUKÁNSZKY Pardon. - Maga tölti ki a jegyzőkönyvet, vagy töltsen ki a balkezemmel én?

VANCSURA Vigye vissza a múzeumba, tolvaj!

PUKÁNSZKY Dehogy viszem! Ellopni könnyű volt, de visszalopni?! Azt észrevennék, megyek be két karddal, és lógotom fel a falra... Ez olyan, mint liliomtiprás után visszaadni a hölgy szüzességét!

FRÍDHOF Vancsura úr, úgy gondolom, az ajánlatunk korrekt. El is sinkó-fálhatja, ha akarja...

ZOLTÁNFFY Az ilyenek szoktak kulipintyót birtokolni a Balatonon... A többi jobbágytelekre húzott viskó mellett... Az erkélyükön szarvasagancs... *(nevet)* A kardok majd ott díszelgnek a pozdorja-falon, lehet mutogatni az ámuló zsellérnőknek...

FRÍDHOF Mielőtt a két kard lefoglalását aláírásával hitelesíti, szíveskedjék a párbajról készült jegyzőkönyvet is aláírásával hitelesíteni.

VANCSURA Azt hova küldik?!

FRÍDHOF Sehová. Nincsen már feljebbviteli testület, úgyhogy én fogom őrizni. És a halálom után a fiam. Ha ugyan ki nem dobja azonnal.

VANCSURA Akkor minek aláírni?!

FRÍDHOF Mert ez a forma, Vancsura úr. A formák tisztelete nélkül minden szétesik. Majd fogja tapasztalni.

ZOLTÁNFFY A Dűppong szokta volt mondogatni: „A bolsevik tempó ott kezdődik, hogy az ember túlteszi magát a szabályokon...”

FRÍDHOF Ameddig ezeket nem írja, addig itt fog heverni összekötözve.
(Csönd, FRÍDHOF visszamegy az asztalhoz, leül. Koccintanak, isznak. Csönd)

ZOLTÁNFFY Nézzétek, gondolkozik! Hallom a kerek csikorgását az agyában... Már amennyire egy ilyen Jedermann egyáltalán gondolkozni képes.

PUKÁNSZKY Egy everyman.

ZOLTÁNFFY Everyman... A te angolszász vonzalmaid!... Inkább homonculus. Az ilyenek miatt volt kibírhatatlan az életünk. Pedig milyen szépen élhettünk volna, még ebben a században is! Sőt még itt, Magyarországon is! Budapest is milyen szép város lenne, üresen!

FRÍDHOF Honderú.

ZOLTÁNYFY A börtön se lenne rossz hely, az a baj, hogy ott is emberek vannak.

PUKÁNSZKY Az járt jól, aki magánzárkába került - de csak ha vallásos volt, vagy gazdag lelkiéletű.

ANNAMARI Milyen jó is lett volna egy magánzárka!

ZOLTÁNYFY Majd szóljatok Szent Péternek, hogy engem ugyan ne támasszon fel embernek az úristen... kóbor macskának igen, ecetfának igen... csak embernek ne, soha többé.

PUKÁNSZKY Majd szólok. Habár, azok odaát, mesélik, süketek és vakok - a legrohadtabb bürokraták.
(Csönd. Koccintanak, isznak.)

VANCSURA Aláírom.

FRÍDHOF Na. *(odamegy, megpróbálja kiszabadítani a telefonzsinórból, vesződik)*

ZOLTÁNYFY Drága Annamari, nem győzök csodálkozni a maga fenomenális előrelátásán, amiért ilyen hosszú telefonzsinórt használ!

PUKÁNSZKY Az a szokása, hogy telefonálás közben készülékel a kezében mászkál. Rémes. Ez legalább annyira valóok, mint a hideg láb. Nem akarok lebeszélni, hogy elvedd, de ne mondd, hogy nem figyelmeztettelek.
(FRÍDHOFnak közben sikerül kicsomóznia a telefonzsinórt. VANCSURA a tagjait dörzsöli. FRÍDHOF visszadugja az aljzatba, felveszi a telefont, majd visszateszi)

FRÍDHOF Van vonal. - Na itt írja alá.
(VANCSURA nagy nehezen feláll, aláírja a párbajjegyzőkönyvet. PUKÁNSZKY felveszi a papírokat az asztalról, odaviszi a pianínóhoz. VANCSURA gyorsan mindkét példányba ír valamit, valami mást áthúz, és aláírja. PUKÁNSZKY az egyik példányt elveszi, belenéz, bólint, visszaviszi az asztalhoz)

PUKÁNSZKY Annamari, ez a te példányod. Tedd el jól, te kardos menyecske...

ANNAMARI *(átveszi, belenéz)* Pecsét is kell rá!

VANCSURA *(odasántikál, előszedi a pecsétjét, lepecsételi, csönd)* A mobilom!
(ZOLTÁNYFY feláll, kiveszi a mobilt a nadrágzsebéből, a kardokat és a mobilt ráteszi a pianínóra, majd visszaül az asztalhoz.)

ZOLTÁNYFY Én a maga helyében nem kísérleteznék följelentgetéssel. A kezünkben van a párbajról készült jegyzőkönyv, handlé úr. A maga aláírásával. Maga ennek a bűnténynek a részese volt. Szükség esetén mi valamennyien tanúsítjuk, hogy maga önként és dalolva. Arról nem beszélve, hogy maga ezeket a kardokat hivatalosan lefoglalta. Hat férj után mindössze két patinás kardot örökölni, az a minimum. De hozzátehetem, ezzel a jegyzőkönyvvel mi nem fogunk visszaélni. Mi úriemberek vagyunk, handlé úr. *(kis csönd)*

Magával egyébként nem az a baj, vigéc úr, hogy rossz ember.
Magával az a baj, hogy ember.

PUKÁNSZKY

Ha szégyell két karddal mászkálni, ószeres úr, magának ajándékozom a hajókoffert.

(VANCSURA kinyitja a koffert, belerakja a két kardot, becsukja, zsebre vágja a mobilt, elteszi a jegyzőkönyvet)

VANCSURA

Örültek! *(kezében a kofferral kirohan)*

4. jelenet

PUKÁNSZKY

Hogy siet!

ZOLTÁNYFY

(kiált) Ne siessen, vigéc úr, odaér! - Ezek még sietnek...

PUKÁNSZKY

Végre magunk között vagyunk. - Azért a Kálmán igazán meghalhatott volna holnap reggel.

ZOLTÁNYFY

Á, mindig linkóci volt a Kálmán. - Az Oppermann Balduin épp egy Arany-balladát elemzett, mikor odanéz: „Mi az, te eszel?” Mire a Kálmán: „Nem, tanár úr kérem, csak a fogamon van valami...”

(Nevetnek)

PUKÁNSZKY

Azt bírta mondani a Schwartznak németből: „Tell schoss das Haupt seines Kindes glücklich ab”!

(Nevetnek)

FRÍDHOF

A Kálmán volt az első táblás, mikor másodikkak lettünk sakkban a nyolcadikosok mögött... .

PUKÁNSZKY

Mikor kint voltunk a cserkész világdzsemborin Angliában... Ahol még a Rothermere gróffal is találkoztunk... „Justice for Hungary”... Na ott volt egy fingóverseny, azt a Kálmán nyerte meg... Csak a sátorban volt érvényes... lehetett látni, hogy többszáz méterről egyszerre hárman rohanni kezdenek... be a sátorba... két tanúnak kellett jegyzőkönyveznie... *(nevet)* Negyvenöt nemzet fiai nézték, és nem értették, mit rohannak a magyarok!

FRÍDHOF

Megette az aranyhalat, elevenen... *(Annamarihoz)* Úgy lehetett bekerülni az osztályelitbe... A Zenkóczi írta az USA-ból, hogy a fia a Harvardon egy fraternity-be úgy került be, hogy meg kellett ennie egy aranyhalat, elevenen, a hatvanas években...

ZOLTÁNYFY

Mikor a Bosnyák Pongi felhívta latinból, hogy milyen szerkezet ez, és a Kálmán azt mondta, accusativus cum infinitivo... Kérdi a Pongi: „Hol van itt accusativus, hol van itt infinitivus?!” Mire a Kálmán: „Nincsenek kitéve!” *(nevet)*

(FRÍDHOF és PUKÁNSZKY is nevet)

FRÍDHOF

Nincsenek kitéve! *(röhög)*

PUKÁNSZKY

Nincsenek kitéve! *(vinnyyog)*

ZOLTÁNYFY „Hol van itt accusativus, hol van itt infinitivus?” Erre a Kálmán:
„Nincsenek kitéve!”

FRÍDHOF „Hol van itt accusativus, hol van itt infinitivus?”

PUKÁNSZKY „Nincsenek kitéve!”
(FRÍDHOF, PUKÁNSZKY és ZOLTÁNYFY harsogva röhög.)

FRÍDHOF Honderú!

PUKÁNSZKY Halhatatlan honderú!

ZOLTÁNYFY Verhetetlen honderú! - Nincsenek kitéve!
(Lassan megnyugszanak még fel-felröhögve, koccintanak, isznak.
Csönd)

ZOLTÁNYFY A Horváth Lacika volt az első halottunk, ötödik után nyári szünet-
ben elütötte a villamos...

FRÍDHOF Milyen jó volt matekból...

PUKÁNSZKY Ácsorogtunk a németvölgyi temetőben és nem értettünk semmit...

ZOLTÁNYFY Aztán még a temetőt is felszámolták...
(Csönd)

PUKÁNSZKY (felnéz a csillárra) Milyen meleg fényük van... „Melo, melo po
vszjej zemlje, / vo vszje pregyelü. / Szvecsá gorela na sztole, /
szvecsá gorela...”

ZOLTÁNYFY Mit jössz megint a Don-kanyarral?!

PUKÁNSZKY Paszternák, a Zsivágó-versekből. „Az asztalon meg gyertya égett, /
gyertya égett...” A hatvanas évek elején oroszul akartam tanulni,
külker levelező óhajtottam lenni... Felhívtam a Simonffy-Tóth
Ernőt, de neki nem volt ideje, tanított a Bolyaiban, ő ajánlotta a
Mihály bácsit... Mihail Popov... Nem meséltem?

ZOLTÁNYFY Kérlek szépen, mi olykor évtizedekre szem elől veszítettük egymást,
ha nem csalódom... és ha lenne még családi fészünk, nem lennénk
megint ennyire jóban...

FRÍDHOF Bezárult a kör.

PUKÁNSZKY Lehetett hatvanegynehány éves a Mihály bácsi akkoriban... Húsz
évvel volt idősebb, mint én... és bácsiztam...

ZOLTÁNYFY Egy hatvanas taknyost?! Istenem, ha ma lennék hatvan éves!

PUKÁNSZKY Orvos volt ifjan Pétervárott, a cári gárdaezred orvosa... volt egy
szép felesége, két szép kislánya, mikor kitört a forradalom... a fele-
ségét meg a kislányait felkoncolták... na akkor emigrált Párizsba,
ott összeveszett a fehérekkel, akkor elment Bulgáriába, ott össze-
veszett a többi fehérrel, és akkor eljött Magyarországra, a harmin-
cas évek elején. Lefogták és internálták, mint bolsevik ügynököt.
Ücsörög a táborban a Mihály bácsi, váratlanul jön egy humanitárius
látogató, valami gróf, látja, intelligens a Mihály bácsi arca, beszéd-

be elegyedek vele franciául, németül, angolul, és pár hét múlva kiengedték Mihály bácsit, és egy év múlva ő lett a magyarországi pravoszlávok főpapja... Én se akartam elhinni, de mutatta a fényképét, gyönyörű férfi abban a papi díszruhában, szakállasan... Mondta, buktak rá a magyar nők, hát el is hiszem... Na jött a háború, lefogta a Gestapo, mint bolsevikot, jöttek az oroszok, kiszabadították és vitték Munkácsra, mint fehér emigránst, és elítélték és felkötötték. És ott lóg az akasztófán a Mihály bácsi, mikor hírnök jó lóhalálában, hogy a Sztálin pont aznap törülte el a halálbüntetést. Na levágják gyorsan a Mihály bácsit, felélesztik, és elvitték a tajgába, ott gürcölt évekig, mínusz hatvan fokban. És közben írogatta a leveleit a Központi Bizottságnak, hogy ő magyar állampolgár, engedjék vissza a hazájába... És csodák csodája visszaengedték, meg is érkezett Budapestre 56 szeptemberében egyetlen fillér nélkül... 56-ot már szimplán megúsza... orosz tanított aztán... Na a Mihály bácsinak megvolt egy csomó nyugaton kiadott orosz könyv, az 59-ben Párizsban kiadott Zsivágó is, azt olvassuk... „Metyel lepila na sztyekle / kruzski i sztreli, / szvecsá gorela na sztole, / szvecsa gorela...” „A hóvihár az üvegre köreket, nyilakat rajzolt, és az asztalon gyertya égett, gyertya égett...” Akkor mi már nem voltunk együtt, Annamari, mégis rád gondoltam... Most is gyertya ég...

(Csönd)

PUKÁNSZKY

Szegény Mihály bácsi... Mennyi lehet most? Százöt-százhat éves...

(Csönd, FRÍDHOF és ANNAMARI összenéz)

FRÍDHOF

Ők is megkapták a magukét, az oroszok...

ZOLTÁNFFY

Megkapták ők is...

(Csönd)

PUKÁNSZKY

(megköszörüli a torkát) Jó volt nálad, Annamari. Jó volt veletek, fiúk. Mint egy omló szirten... az idő zátonyán... - Zoltánffy, vedd feleségül. Annamari, neki még nem voltál a felesége. - Frídhof, köszönöm...

FRÍDHOF

Ne írjak neked gyógyszert?

PUKÁNSZKY

Nem kell, van mindenem. *(feláll)* Megyek... még nincs kész a leckém... Kínai nyelvtanfolyamra járok, másfél éve... Nehéz nyelv... Jó nehéz... De már nem adnának el a pekingi piactéren... Fiatalokkal tanulok együtt, helyesek... Még nincs kész a leckém holnapra... Hazamegyek.

FRÍDHOF

Várjál, elkísérlek.

PUKÁNSZKY

Nem kell, majd a körúton fogok egy taxit.

(A többiek is felállnak. PUKÁNSZKY megcsókolja ZOLTÁNFFYt, FRÍDHOFot arcon, majd kezet csókol ANNAMARInak és kimegy.)

5. jelenet

- ZOLTÁNNFFY Én is indulok... *(feláll)* Ja, mielőtt elfelejteném: Annamari, jöjjön hozzám feleségül! - A gyerekeim nem törődnek velem, az unokáim nem törődnek velem... Addig jó, amíg kicsik a gyerekek, őket könnyű imádni... aztán felnőnek, az baj, de akkor jönnek az unokák, amíg kicsik, könnyű őket imádni... de azok is felnőnek... és akkor van a baj... azt már többnyire túl se lehet élni, hálistennek... de hát nekem pechem van, látja... mióta megözvegyültem, mászkálok otthon a négy fal között, az egy koporsó, én meg mint egy rovar... nem lehet folyton futni, úszni meg evezni... szinte felmászom a falra, szinte felmászom a mennyezetre... mint egy rovar... ha hozzám jönne, visszamásznék a padlóra... - Olyanokat álmodom, hogy belépek egy felvonóba, tele van, miattam nem indul, kitessékelnek... páternosztterrel kísérletezem, de nem tudok beszállni, és ha mégis, nem tudok kiszállni ott, ahol szeretnék...
- FRÍDHOF Én azt szoktam álmodni, hogy meccsen vagyok a fiammal, kigyullad a stadion, menekülnénk, de nem tudunk a tömegtől...
- ZOLTÁNNFFY Ez jó álmom, még van kit féltened... - Eleinte az apámhoz kezdtem hasonlítani, az jó volt, aztán a nagyapámhoz, még az is jó volt, most a dédapám néz rám a tükörből, akit sose láttam... és közben a lelkem olyan, mint egy kamaszé!
- ANNAMARI Nem az a baj, hogy megöregszik az ember. Az a baj, hogy a vágy nem öregszik.
- FRÍDHOF Írjak neked gyógyszereket?
- ZOLTÁNNFFY Tegnap írtál a presszóban, nem emlékszel? *(kezet csókol Annamarinak)* Én aztán nem csalnám meg... Csak legyen kivel veszekedni, legyen kit utálni! Nem bánom, ha megcsal, de engem csaljon meg! Jöjjön hozzám feleségül! Szeretnék eldicsekedni veled a srácoknak... Nagyt néz majd a Kálmán!... Meg a srácok mind... Ajtósy, Angyal, Árendás, Bán, Biczó, Boncz, Cseresznyák, Csizmazia...
- FRÍDHOF Országos első lett latinból, a Csizmazia...
- ZOLTÁNNFFY Ne zavarj! - Cseresznyák, Csizmazia, Czoba, Dózsa, Erődi-Harrasch, Fetsch, Fischer, Folláth, Földes, Gáspár, Glédula, Gonda... *(kis csönd)* - Na szia, Frídhof!
- FRÍDHOF Szia.
(ZOLTÁNNFFY kimegy.)

6. jelenet

(Csönd. ANNAMARI leül. FRÍDHOF leül. Isznak. Csönd. Sötétebb lesz, már csak a petróleumlámpa és a gyertyák világítanak.)

ANNAMARI Egy csomó altatót kellett volna felírnod a Pukánszkyknak. Sok-sok altatót.

(Csönd)

FRÍDHOF Gondoltam rá.

ANNAMARI Írathatnál magadnak az orvos barátaiddal. Írhatnál nekem, én aláírom a vényt, te pedig kiváltod és odaadod a Pukánszkyknak...

FRÍDHOF Csokonai matematikát tanult a halálos ágyán... *(csönd)* Tele van áttétellel. Csoda, hogy az agyát még nem támadta meg.

ANNAMARI Biztos, hogy vérmérgezést kap most?

FRÍDHOF Nem biztos. De lehet. *(Csönd)* Az első euthanáziám... Milyen lehet otthon, egyedül bevenni azt a rengeteg gyógyszert? Így könnyebb volt neki... *(Csönd)* Én még sose öltem embert... Illetve egyszer igen...

ANNAMARI *(élesen)* Frídhof! Nem te ölted meg a kislányodat, hanem a feleséged! Nem tehetsz róla, hogy megtébolyodott a feleséged!

FRÍDHOF Dehogynem tehetek róla. Én ragasztottam rá a magam bajait...

ANNAMARI Harminc éven át vezekeltél! Nem volt elég? Harminc éven át gyerekek ezreit gyógyítottad vezeklésül!

FRÍDHOF Minél kevésbé láttam az élet értelmét, annál dühödtebben gyógyítottam a gyerekeket...

ANNAMARI Gondolj a fiadra! Kárpótlásul küldte őt neked vénségedre az isten!

FRÍDHOF „Vitézek, mi lehet e széles föld felett...” Hát a semmi... Milyen furcsa, hogy mégis van büntudat, mégis van vezeklés... - Alig látom a srácot, korán megy, későn jön... Reggel még jó, kimegyek a konyhába, nézem, amikor reggelizik... az az álmos kamasz, abban még benne van a gyerek, aki az enyém... pár szót beszélgetünk... az jó... Próbálok előre látni, mi lesz belőle, tiszta ember-e, mocsok ember-e... és nem tudom, mit kívánjak neki... Sokat gondolok a Kelemen adjunktusra... a Pommersheim mellett dolgozott... elgázósították a feleségét és a két kicsi gyerekét... a háború után elvett egy szép, rigid és frigid nőt, azzal a feltétellel, hogy sose lesz gyerekük, és nem is lett... Egész életében bosszút akart állni... De kicsodán? Aztán meghalt infarktusban... a felesége rákban, pár éve... *(Csönd)* Érdekes, bármennyire imádom is a fiamat... és bármennyire nem vagyok is hívó... mostanában úgy érzem, nemsokára találkozom az én kicsi lányommal... vár rám valahol... Most negyvennyolc éves lenne, talán egy fiatal nagymama... de ő négy évesen vár engem... és ez megnyugtat, örömmel tölt el, az örömtől sírok... Ne haragudj, Annamari...

ANNAMARI Írjál nekem altatót.
(FRÍDHOF vényt vesz elő, kitölti, leteszi az asztalra, feláll)

ANNAMARI Szerinted a Zoltánffy tudta?

FRÍDHOF Én nem mondtam meg neki... A Pukánszkynak se úgy mondtam meg tegnap... Hívott, nézzem meg a leleteit... Nem lehet őszintén megmondani, nem igaz, hogy lehet... Végig az volt bennem, mit mondjak a Pukánszkynak, ha sok altatót akar felírni... De nem kérte... És akkor bejött a Zoltánffy, és valahogy nagyon hamar összekapott a Pukánszkyval... Hetvenkét éve elkezdtek ugratni egymást a Verpeléti úton és sose hagyták abba, most meg mintha komolyan... A Zoltánffy fura pasas... az egyik leghülyébb volt az osztályban, aztán kitűnően érettségizett, nem is értettük... Ő nem olyan, aki tudja... de mindent érez...

ANNAMARI Véletlenül járt arra a Zoltánffy?

FRÍDHOF Azt mondta... És összekaptak... Először nem vettem komolyan... Aztán odahívtuk a Kálmánt... nem látszott maródinak, csak rettenően felizgult... *(csönd)* Lehet, hogy a Kálmán ebbe halt bele?! Akkor ez nem egy euthánázia, hanem kettő!... *(csönd)* Hogy ezek összebeszéltek a hátam mögött?... És a Kálmán rögtön felfogta?...

ANNAMARI Szerinted a kardokat tegnap délután szerezte a Pukánszky? Bement lóhalálában az első múzeumba és csak úgy leakasztotta őket a falról?
(Csönd)

FRÍDHOF A szemetek! *(nevet)* Hát, lehet... *(csönd)* Annamari, hívjuk fel a Pukánszkyt, odamegyek, kitisztítom a sebét, van nálam a táskában tetanusz... Én orvosi esküt tettem!

ANNAMARI Ez nem orvosi ügy.

FRÍDHOF Mégis, hívjuk fel!

ANNAMARI Mindig ilyen volt, a házasságunk alatt is ő provokálta ki, hogy megsértsem... Ez a jó neki... *(Csönd)* És mit kívánjunk neki? És mit kínáljunk neki? *(Csönd)* Milyen alapon akarjuk őt felülbírálni? Ő is felhívhat téged, ha meggondolja magát.

FRÍDHOF Nem fog felhívni, ismerem. *(Csönd)* Menj feleségül a Zoltánffyhoz, Annamari. - Ne haragudj, az ital...

ANNAMARI *(aláírja a receptet)* Ne felejtse itt.
(FRÍDHOF elteszi a receptet, kezét csókol ANNAMARI-nak és kimegy.)

7. jelenet

(ANNAMARI a telefonhoz megy, fölveszi, belehallgat, majd leteszi. Megigazgatja a virágot, keresztet vet. Tárcsáz)

ANNAMARI

Haló... Már otthon? Ja, hogy taxival... Maga csak fut, de sétálni nem bír? Én nem fogok magával futkorászni, hallja? Figyeljen ide, Zoltánffy... Én feleségül megyek magához... Ne üvöltsön, megsüketülök! - Találkozunk holnap... A maga kedvéért hajlandó vagyok lemenni az utcára... Ne örüljön, várjon... Van egy feltételem. Kötünk házassági előszerződést, vagy mi a neve... A vagyunk külön marad... Én a saját lakásomban maradok, és maga is a sajátjában... Ne üvöltsön, még nem a férjem!... Hogy miért? Mert magának olyan zseniális ötlete is támadhat, hogy az egyik lakást adjuk ki, és akkor éjjel-nappal szagolhatom a maga hónaljszagát... én abból már kinőttem... Jó... holnap délután négykor... *(leteszi a telefont, felveszi a pianínó tetejére tett levelet, közelebb húzza a petróleumlámpát, feltesz egy szemüveget, hangosan betűzgeti a levelet)* „Kedves Nagyike, remélem a pénzt kapod meg. Ha kéne több, írd hozám és én küldöm neked akkor még. Remélem jól vagy Nagyike. Én a Bernardot otthagytam fakép és most van nekem szerető Juan, egy tüzes mexikói és megyek vele hamar Grönland ahol ő és Juan nagyon szép csak van neki család Mexikóba és négy gyerek, nagyon szereti őket, csak nem a feleség szereti, de engem nagyon szeret. Hát nem tudok. Lehet hogy két év múlva megyünk Európa, ha ott lesz neki meg a projekt, akkor tenálad is beugrunk. Nagyike, vegyél emailt a computer... *(újra betűzi, még közelebb húzza a petróleumlámpát)* Vegyél emailt a computeredba és akkor gyakran írok hozád. Adig hozám írd, te sose nem írsz, de azért én nem haragszok és én nagyon szeret tégedet. A Juant te biztos nagyon szeretni fogol...”

(Függöny)